

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égős évrre 14 frt, 1/4 évrre 7 frt, 1/2 évrre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A haldokló Suomi.

Budapest, augusztus 23.

(8.) A Balti tengernek sziklás, mocsaras, szomoru partvidékén kétségbeesve várja a megsemmisülést egy kis nemzet, amely testvérünk. A hatalmas orosz cár halálra ítélte ezt a mi testvérünket és megkezdődött a halálos ítéletnek már a végrehajtása is. A finn nemzetnek évszázados alkotmánya utjában van a minden oroszok urának. Harmadfél millió hűséges alattvalójából harmadfél millió rabszolgát akar csinálni II. Miklós. A mérhetetlen orosz birodalomnak ez a kicsiny tartomány volt az egyetlen nyugodalmassága. A finn nemzet, amely szívósan ragaszkodik alkotmányához, hódolattal ragaszkodott császárához is, akiben a törvény legfőbb őré, alkotmányának legelső védőjét látta. Suomi népe abban is rokon a magyarokkal, hogy nincsen nála loyálisabb nép az egész föld kerekén. A törvényisztelet ott is egy az uralkodóhoz való hűséggel. Erről énekelte a híres finn parasztköltő 1848-ban, mikor egész Európa forrongott, hogy

Nem tagadjuk meg a császárt,
Nem kergetjük el a kormányt,
Legyen béke mi hazánkban,
Áldott összhang Finnországban.

A kilencven esztendő hódoltság alatt egyetlenegyszer sem kísérlette meg ez a nép az Oroszországtól való elszakadást, mert élő jog lett abból, amit a finn rendek esküvel fogadtak Sándor cárnak. *Soumalaiset* megtartja esküjét. És a cár is tisztelték azóta a finnek alkotmányát. A mostani cár öregapja, a szerencsétlen, jóságos II. Sándor valóságos atyja volt ennek a derék népnek és nem is volt a finneknél hűségesebb, hálásabb alattvalója a fehér cárnak, aki rengeteg birodalmában sehohsem pihenhetett olyan nyugodtan,

mint Suomi országában. Még a zord III. Sándor sem merte eltörölni a finn alkotmányt, noha alatta már megindult az oroszosítás munkája. A finnek elégedetlenkedtek, de türetek és megelégedtek a passzív ellenállással. Csak most a béke cárja, a szelidlelkűnek, felvilágosodottnak hirdetett II. Miklós látta elérkezettnek az időt arra, hogy eltörölje a föld színéről a finn nemzet alkotmányát és a többihez hasonló orosz tartományt csináljon a finnek hazájából.

Micsoda lelketlen és buta tanácsadók sugalmazták a cárnak ezt a pokoli gondolatot, amely éppen annyira botor, amennyire kegyetlen? A finn nép a kultura bámulatos magaslátára emelkedett az ő szabad intézményeinek a védelme alatt. Ennek a maroknyi népnek irodalma, tudományos élete előkelő helyet foglal el az európai kultúrnapok sorában. Mostoha földjén, amelynek a vetését gyakran veri tönkre az augusztusi fagy, csodálatos szorgalommal, kitartással jóllétet tud biztosítani magának. Egész élete, egész története csupa hősies küzdelem és békés hódítás. Ezt a derék népet megfosztani az ő éltető energiájától, kegyetlenség és botorság.

Botorság is. Nincs a cárnak elég rabszolgája? Nincs elég gyűlölet az elnyomottak közt a zsarnokság ellen? Lázadókat akarnak csinálni a leghűségesebb alattvalókból is? Az az uralkodó, aki állítólag békét akart szerezni az egész világ összes népeinek, miért üzi el a békét az ő birodalma legbékésebb népének lelkéből? Ki hiszi el, hogy egyéb volt számító képmutatásnál a világbékének nagy hűhóval rendezett komédiája, mikor a nagy békeszerző ugyanakkor utálatos hadjáratot indított egy nemzet jogai ellen? A népeknek egymás iránt való kölcsönös tiszteletét hogy merte hirdetni az a Miklós cár, aki nem tiszteli a jogát a saját népének sem, amely

benne látta ennek a jognak hatalmas védőjét? A hágai sok hókuszpókusz között miért-hogy egy hang sem volt, amely megmondta volna a minden oroszok mindenható urának, mikor ukázokkal forradalmat csinál? A zsarnokság forradalmát a népek joga ellen.

Persze, a finom és óvatos és emberséges diplomácia! A tisztelt nagy és közép és egyéb hatalmak sietnek beavatkozni az emberszeretet és békekesség és népjog nevében, akárhányszor az egyiknek, vagy a másiknak a politikája így kívánja. A török legyőzi a görögöt, hát beleszólnak a nagy hatalmak. Milán király összefogdosztatja az életére törő összeesküvőket, hát jönnek a nagy hatalmak és beleártják magukat Szerbia belső ügyébe. És sem belső, sem külső ügyek nem történnek Európa területén és azon kívül sem, a nélkül, hogy ne jelentkeznek a diplomácia békét csinálni, mihelyest az egyik vagy másik hatalom valamely aspirációjával érdekelve van. És a népek is csodálatos módon érdeklődnek az ő hazájuk határain kívül történő dolgok iránt is, s ez az érdeklődés már gyakran önzetlen is. Miért hogy csak a derék, nemes, üldözött suomi nép sorsa nem talál részvevőkre?

Az európai diplomácia nem lát európai érdeket abban, hogy egy európai nemzet ne veszítse el alkotmányát. Az európai népek mennyi méltó részvétellel néznek Franciaország felé, ahol egy ember sorsában látják az igazság küzdelmét és azzal az egy emberrel milliók éreznek együtt becsületesen, önzetlenül. Hát egy nemzet igazsága nem méltó a nemzetek részvételére? Milliók jogát büntetlenül tiporhatja el az önkény? Egy nép szerencsétlensége miatt-hogy nem mozgatja meg a népek lelkiismeretét? Miérthogy nem kél milliók tiltakozása válaszul a milliók feljajdulására, amely a szomoru Balti-tenger mellől hangzik felénk?

T Á R C A.

Az árva.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Guy de Maupassant.

(A költő hátrahagyott írásaiból.)

Source kisasszony egykor nagyon szomoru körülmények között fogadta örökbe ezt a fiút. A kisasszony akkor harminchat éves volt s rutsága, (dajkája térdéről a kandallóba csuszott s arra oly rettenetesen összegegett, hogy iszonyat volt ránézni) forradásos, árkos-gödörös arca miatt elhatározta, hogy sohasem fog férjhez menni, mert nem akarta, hogy pénzéért vegyék el.

Egyik szomszédnője, aki özvegy volt, gyermekágyban halt meg. Egy árva fillért sem hagyott maga után. Source kisasszony felnyalabolta a csecsemőt, dajkaságba adta, majd konviktusban neveltette s tizenégy éves korában haza vitte, hogy a pusztá házában legyen valakije, aki szeresse, aki gondját viselje, aki öregségét megédesítse.

Rennestől négy mérföldnyire egy kis birtokon lakott s éppen nem volt cselédje. A háztartási költségek megkészeződtek az árva hazajövele óta, s a háromezer franknyi jövedelem nem volt elég hármuk eltartására.

Saját maga végezte a házkörüli munkát, látta el a konyhát s a kicsit küldözgette a megbízásokkal, aki még a kertet is művelte. A gyermek szelid, félénk, csendes és hízog volt. S a kisasszonyt igazi, mély örömmel töltötte el, hogy a gyermek megölelte s nem ijedt meg rut arcától. A gyermek nagynénjének nevezte, s anyjátul tekintette.

Esténként a kandalló mellett üldögélve, a nagynéne elhalmozta szeretettel az árvagyermeket. Kis virágjának, kúrubbjának, aranyos angyalának, isteni apróságának nevezgette. A gyermek szívesen vette ezt a becézgetést s ilyenkor az öreg leány vállára hajtotta a fejét.

A gyermek most már a tizenötödik évéhez közeledett, de azért kicsi természetű, fonnyadt, beteges arcu maradt.

Source kisasszony olykor elvitte magával a városban lakó rokonaihoz látogatába. A két unokanővér mindig rossz szemmel nézte az örökbe fogadott gyereket, hiszen most már az is részesülni fog az örökségben, de mégis szeretettel mutattak hozzá, hátha legalább egyenlő részben osztozhatnak vele az örökségen!

Az öreg leány boldog, felette boldog volt, hogy folyton a gyermekével foglalkozhatott. Könyveket vett neki, hogy elméjét művelje s a gyermek szenvedélyvel adta magát az olvasásra.

Esténként most már nem ült az öreg leány ölébe, hanem karosszékebe temetkezve, föl nem vetette a szemét, meg sem mozdult, csak olvasott; egészen elmélyedt a könyvbe.

Két év alatt számtalan kötet könyvet emészett föl. Jelleme megváltozott.

Aztán több ízben pénzt kért Source kisasszonytól. A leány nem tagadta meg tőle; de egy este nagyobb összeget költött el s mikor újból kért, az öreg leány hajthatatlan maradt.

A gyermek mintha észbe kapott volna. Ismét olyan nyugodt lett, mint annakelőtte volt. Órákig ült mozdulatlanul szemét lesütve s gondolatokba merülve. Még Source kisasszonnyal sem beszélt, kérdéseire alig felelt, akkor is csak röviden odavetett pár szót.

Ugy esténként, ahogy egymással szemben ültek a kandallónál, némán, mozdulatlanul, órákig,

néha félelem fogta el. Beszélt hozzá, fel akarta vidítani, ki akarta ragadni abból a borzalmas csendből, mint az erdő sötétségéből. De mintha a gyermek nem is hallotta volna a szavait s összeborzadt, mikor ötször-hatszor megszólította s egy szónyi választ sem kapott tőle.

Mi baja van! Mi forronghat ebben a zárközött főben?

Gyakran sirt, egyedül, magára hagyva. Különbön nem volt oka ellene panaszra. Bizonyára nem. És mégis...

Még egy év telt így el s úgy tetszett neki, hogy a gyermek titokzatos lelkében valami új átalakulás ment végbe.

Mintha eddig egy tétovázó ember állott volna előtte, aki most egyszerre megállapodásra jutott önmagával. Ez az eszméje egy este támadt, mikor tekintete a gyermekével találkozott s azt olyan különösnek, oly ismeretlennek találta.

Azonnal a gyermek kémlő tekintete szakadatlanul rája tapadt s szeretet volna elrejtőzni, hogy elkerülhesse ezt a hideg, fűrkésző tekintetet.

Egész estéken át rátapadt a gyermek szeme s csak akkor fordult el róla, mikor az öreg leány erőt véve magán, oda szólott neki:

— Ne nézz úgy rám, fiam!

Akkor aztán lesütötte a szemét. De amint nevelőanyja háat fordított neki, újból érezte a szeme szurását. Ahová ment, mindenüvé kísérté az az átható tekintet.

Gyakran mondotta neki:

— Mi bajod, kicsikém? Három év óta teljesen megváltoztál. Nem ismerlek rád. Mondd, mi bajod, mire gondolsz? Kérlek, könyörgök!

A gyermek nyugodt, fáradt hangon egyre csak azt hajtogatta:

— De néni, nincs semmi bajom. Biztosítalak, nincs semmi bajom.

Sajnos, a népek sorsának intézésében nagyon kevés részük van ma már az érzeseknek és az igazságnak. A diplomácia frazeológiájában előfordul ugyan az ember-szeretet is, de csak ürügynek jobbadán. Az igazság pedig rendszerint a hatalmasabb igazsága. És így bizony a finnek igazságát is le fogja győzni az orosz zsarnokság. Mert övé a hatalom. És így övé az igazság is. És Suomi népe el fog vegyülni a rahszolgák milliói között.

BELFÖLD.

Tót memorandum. Szaválás és mulatság közben a turóczi tótok kifőzték egy memorandumot, melyet állítólag a parlamenthez akarnak fölterjeszteni. Ehhez hasonló bolondság egyhamar nem került a törvényhozás elé s igazán csak a mulatságos voltánál fogva éri meg azt a pár sort, amibe az ismertetése kerül. A turóczi bolond memorandum ugyan nyelvterületekre akarja osztani Magyarországot s kegyesen megengedné ugyan, hogy a magyar nyelv legyen a kifelé használatos diplomáciai nyelv, de egyébként az adminisztráció, törvénykezés és oktatás nyelve az egyes nemzetiségi területek szerint oszoljon meg. Kívánja ezután a memorandum, hogy minden nemzetiségnek legyen külön minisztere, a kultuszminiszterumban minden nemzetiségnek külön osztálya, a megfelelő megyékben a nemzetiségeknek külön főispánja s a járásokban külön főbírája. Egyebet aztán már nem igen kíván. Pedig azt talán némi joggal kívánhatná még, hogy a memorandum szerzőit díszkoscin vigyék a Lipótmezőre.

KÜLFÖLD.

A német vezérkar főnöke. Gróf *Schiessen*, a német vezérkari főnök, mint *Berlinből* jelentik, az őszi hadgyakorlatok után meg fog válni állásától, amelyet 1891. óta tölt be. Helyét *Bock von Hollach* gyalogsági tábornok, hadtestparancsnok fogja elfoglalni.

A németországi helyzet. *Berlinből* táviratozzák, hogy a ma tartott *koronatanácsról*, amely három óra hosszat húzódott el, semmi sem szivárgott ki. A minisztereket reggel telefon után hívták meg a koronatanácsra. Politikai körökben beszélnek, hogy a kormány lemondásáról szó sem lehet. A császár tegnapi hosszasan tanácskozott *Bülow*-val, majd herceg *Münstert* fogadta kihallgatáson. Ezeket a konferenciákat egyáltalán nem érintették a belső politikai kérdéseket. Konzervatív körökben azt híresztelik, hogy *von der Recke* belügyminiszter egyenesen a császár utasítása következté-

A fiu nem igen nőtt. Mindig gyermeknek látszott, noha arevonásai férfikorra vallottak. Kemények, de éretlenek voltak. Egész lénye zárkózott, hozzáférhetetlen volt, mint aki szakadatlanul élénk, de veszedelmes szellemi munkával van elfoglalva.

Source kisasszony mindezt nagyon jól érezte s nem tudott aludni az aggodalmától. Rettenetes félelmek vettek rajta erőt s ónsúlyljal nehezédtek egész lelkére. Bezárkózott szobájába s eltorlaszolta az ajtaját rettegésében.

Mitől félt vajjon?

Maga sem tudta.

Félt mindentől: az éjszakától, a falaktól, a hold fényétől, a fehér ablakfüggönyökre rajzolt alakoktól s főleg önmagától!

Miért?

Mitől kellett félnie? Tudta is ő! . . . Igy nem élhetett tovább! Bizonyos volt benne, hogy veszedelmes fenyegeti, valami rettenetes baj.

Egy reggel titkon elutazott a városba rokonaihoz. Fuldazó szóval beszélte el nekik a dolgot. A két nő azt hitte, megőrült s elkezdte csiütáni.

Igy szólott:

— Ha tudnátok, hogyan néz rám reggeltől estig! Egy percre sem veszi le rólam a szemét! Néha csaknem segítségért kiáltok, csaknem fellármázom a szomszédokat, annyira félek! De mit mondanék nekik? Nincs egyéb bajom, mint hogy rám néz.

A két unokanővér kérdezte:

— Megesik talán olykor, hogy durva veled? talán olyan feleleteket ad?

Az öreg lány szólott:

— Nem. soha; mindent megtesz, amit kívánok, szorgalmas, de azért félek tőle. Valamit forgat a fejében, ebben bizonyos tények, nagyon bizonyos. Nem akarok vele tovább egyedül maradni falun.

ben gyakorolt pressziót azokra a képviselőkre, akik egyuttal magas közigazgatási tisztelet töltenek be. A császár állítólag azt írta a belügyminiszternek, hogy jöllehet a csatornajavaslatok fölött való szavazáskor ezek a képviselők is függetlenek, de nem maradhatnak meg hivatalaikban, hogyha elvetik a javaslatokat. *Von der Recke* erre felszólította az illető képviselőket, hogy a csatornajavaslatok mellett szavazzanak. Nem lehetetlen ilyen körülmények között, hogy a belügyminiszter lesz az áldozat, de jól értesült politikai körökben azt hiszik, hogy sem kormányválság, sem feloszlás, sőt még csak részleges kabinetkrízis sem lesz. A kormány télen megint elő fogja terjeszteni a csatornajavaslatokat.

A Dreyfus-pör végtárgyalása.

(Tizennegyedik nap.)

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósítójától. —

Rennes, augusztus 23.

Olyasvalaki beszélte, aki a haditörvényszék hét bíróját már régóta személyesen ismeri, hogy *Jouaust* ezredestől lefelé a rangsorban *Parfait* kapitányig egytől-egyetig valamennyien *anti-Dreyfusardok* voltak, a kezüket tették volna a tűzbe, úgy meg voltak győződve Dreyfus bűnöségéről. Hogy vajjon az eddigi tanuvallomások és a mostanig leleplezett hamisítások megváltoztatták-e a katonai bírának ezt a meggyőződését, arra semmi jel sincsen. A tizenegy napos tárgyalás után még távolról sem lehet arra következtetni, hogy lesz-e a hét bíró között három, akik *nemmel* szavaznak majd s így legalább *kedvező kisebbséggel* fölmentik-e Dreyfust? Ami a közönséget illeti, az ma is abban a kinosan nyomasztó tudatban nézi ennek a nagy tragédiának az utolsó felvonását, hogy a haditörvényszék nem fogja *merni* Dreyfust fölmenteni, amikor a *főlebbvalók*, legnagyobbbrészt *tábormokok*, kardjukra esapva, meggyőződésükre és újabb meg újabb hamisításokra hivatkozva, azt mondják az *ezredes* elnöklelete alatt álló bíróság előtt, hogy Dreyfus az áruló.

Ma sokkal gyorsabban ment a tanukihallgatás, mint eddig, de azért *két hét* előtt aligha fog kifogni a tanukból a vád és a védelem. És ha *Du Paty de Clam* is fel fog gyógyulni, amikor majd a tárgyalásból merített tapasztalattal felfegyverkezve elég erősnek érzi magát arra, hogy a tábornok-tanuk vallomásaiban mutatkozó hézagokat és ellenmondásokat kiegészítse — mert *ezért kellett* betegét jelenenie — akkor *meglesz* mégis a nagy *szembesítés*, amelyben *Labori* annyira bizik s amely előreláthatólag még egy ne-

hány nappal meg fogja hosszabbítani a bizonyító eljárást, úgy hogy a jövő hónap közepe előtt alig van kilátás az ítélethirdetésre.

A tárgyalás.

Rennes, augusztus 23.

A mai tárgyaláson folytatták azoknak a tanuknak a kihallgatását, akik már az 1894-iki tárgyaláson is vallottak. *Labori* egészen jól van, színe is javult.

(Roy vallomása.)

Az első tanu *Roy* katonai vasuti tiszt, aki szomszédja volt *Dreyfus*nek a hivatalban. A tanu azt mondja, hogy *Dreyfus* soha sem tudakozódott nála semmi után. Csak arra emlékszik, hogy *Dreyfus* sokszor visszatért a katonai összpontosítási és mozgósítási kérdésekre. A tanu semmi konkrét adattal nem szolgálhat. Meg van győződve arról, hogy *bármely vezérkari tiszt könnyen juthatott a szekrényekbe zárt iratokhoz és azokba bepillanthatott*. *Dreyfus* viselkedése különbözött a többi tisztétől. Ő rá ez rossz benyomást tett.

(Dervieu őrnagy.)

A következő tanu *Dervieu* őrnagy, aki *Dreyfusszel* együtt a vezérkarba volt beosztva. A tanu azt vallja, hogy *Dreyfus* jól ősmerte a koncentrációt és a mozgósítást. *Dreyfus* sokat jegyzett s mert mindenkinél kérdezősködött, bizonyára az egész anyagnak birtokába jutott. *Dreyfus* gyakran említette, hogy későn jön a hivatalba s ezt még sem veszi észre senki sem. Azt is mondja a tanu, hogy *Dreyfus* gyakran beszélt titkos ügyekről, hogy kíváncsi volt és henegezett. Azt is tudja, hogy néha a hivatalos órákon túl is a hadügyminiszteriumban maradt.

A *jegyző* fölolvassa ennek a tanunak régebbi vallomását és *Demange* figyelmezteti a bíróságot a két vallomás között mutatkozó ellenmondásra.

Dreyfus lehetségesnek mondja, hogy olykor később ment a hivatalba, de ez akkor volt, mikor felesége *Páristól* távol Houlgateben nyaralt, augusztusban és szeptemberben. Akkor minden hétfőn csak délben ment a hivatalba s ott maradt kettőig.

(Egy játékos, aki nem játszik.)

Du Chatelet elmondja, hogy egy ízben, amikor *Dreyfusszel* sétált, *Dreyfus* rámutatott egy házra s így szólott:

— Nem volna-e jó, ha ide fölmenőnk? (E szavakra megmondta a ház tulajdonosnőjének a nevét, aki játékermet tartott.) És ha tőle egy csésze csokoládét kérnének? Megtehetné, mert nemrég sok pénzt vesztettem nála. Azóta föl is ajánlotta, hogy akármekkora összeget kölcsönöz nekem.

Demange figyelmezteti a bíróságot a tanu vallomásának képtelenségére.

Dreyfus: Lehetetlen, hogy ez alkalommal játékról beszéltem volna, mert egyáltalán sohasem játszottam.

Source kisasszony feküdt az árok fenekén, a fűvön, torka késsel el volt metszve.

Egy óra múlva ott voltak a rendőrök. A vizsgálóbíró és sok tekintélyes ember végezte a vizsgálatot a halott körül.

A két rokott tanunak idézték meg. Elbeszélte az öreg leány félelmét s utolsó terveit.

Az árnyék fogságra vetették. Annak a halálán, ki örökre fozadta, sirt, zokogott reggeltől estig s legalább látszólag a legmélyebb fájdalom és bánat vett rajta erőt. Bebizonyította, hogy amaz estén tizenegy óráig egy kávéházban volt. Tíz ember is látta, hiszen ott voltak egészen távozásáig.

Aztán a gyorskocsi kalauza vallotta, hogy a meggyilkoltat este 9^{1/2}—10 óra között tette le az uton. A gyilkosság csak a házhoz vezető országúton eshetett meg legkésőbb tíz órakor.

A foglyot szabadon boesátották.

Egy bár régi keletű végrendelet őt rendelte általános örökösül.

A környékbeli emberek hosszú időn át gyanúsították, fűrkészték utána. A meggyilkolt házat elátkozottnak tekintették. Az utcán messze elkerülték.

De ő olyan jó fiunak mutatta magát, oly nyílt, oly őszinte, oly barátságos és közlékeny volt, hogy lassankint feledésbe ment a rettenetes gyanu.

Végül a községbeliek, úgy okoskodván, hogy az az ember, aki minden emberrel szóba áll uton-útfélen, aki mindenkit, aki háza előtt elment, behív magához, akinek szebb volt a szava, mint a esendőrhadnagynak és olyan vidám volt, hogy társasága ki sem jött a folytonos kacagásból: — nem lehet gyilkos. Minden ajtó megnyílt előtte s ma már polgármester.

Fordította: *Bérczy Gyula*.

A megijedt rokonok siettek bizonyítgatni, hogy a világ nem értené a dolgot, s mindenképpen félremagyarázná lépését. Azt tanácsolták neki, hogy hallgasson félelméről s terveiről; de nem beszéltek le arról, hogy a városba jöjjön lakni. Remélték, hogy így talán az egész örökséget megkaparíthatják.

Még azt is megígérték, hogy segítségére lesznek a házeladás körül s mást fognak keresni helyette szomszédságukban.

Source kisasszony haza ment. De annyira ki volt forgatva önmagából, hogy a legkisebb neszre összerement s kezei a legkisebb felindulásra reszkettek.

Még kétszer kereste fel rokonait, hogy velük értekezék; el volt határozva, hogy most már nem marad elszigetelt lakásában. Végre talált a külvárosban egy kis villát, amely számára alkalmas volt s titkon megvásárolta.

A szerződés aláírása egy keddi napon, reggel történt meg s Source kisasszony a nap hátralevő részét azzal töltötte, hogy előkészületeket tett a költözködésre.

Este nyolc órákor gyorskocsira ült, mely falusi lakától egy kilométernyire haladt el. Meghagyta, hogy álljanak meg azon a tájon, hol a kalauz rendszeren le szokta őt tenni. A kocsi még utána kiáltott, lovai közé esapva:

— Jó estét és jó éjszakát, Source kisasszony!

Az öreg leány haladtában visszaköszönt:

— Jó éjt, József bácsi!

Másnap reggel hét óra harminc percek a levélhordó a keresztúton nagy töcsa vért látott, nem messze az országúttól. Igy szólt magában:

— Valakinek az orra vére folyt.

De tíz lépéssel távolabb egy zsebkendőt látott, mely szinte esurgott a vértől. A kendő finom vászonnól való volt. A levélhordó csodálkozva közeledett az árokhoz, melyben valami különös tárgyat vett észre.

Du Chatelet azt mondja, hogy erről 1894-ben csak azért nem vallott, mert nem akarta megszegni a diszkrétót.

(A lókupec vallomása.)

A következő tanu **Dubreuil**, akit **Quesnay de Beaurepaire** nevezett meg, egyike azoknak a kient-kifent, affektáltan urias külsejű embereknek, akik a divatos fürdőhelyeken és kaszinókban adják az urat, de akik az emberismerő előtt első látásra mindjárt gyanusnak tűnnek. **Dubreuil**nek apró, fűrkésző szeme, keményre fent bajsza, ráncos ábrázata azonnal rosszat sejtet. Fekete szalónkabátot, sűrű nadrágot visel és *fűlávrtokosnak* adja ki magát, amit **Demange** azonnal lókupecségre devalvál.

Dubreuil elmondja, hogy 1887-ben egy alkalommal, amikor leestét lováról, megismerkedett egy **Bodson** nevű emberrel, akinek feleségénél többször ott találta **Dreyfust**. Egy napon még egy másik vendéget is talált nála, akinek be is mutatták. Ez a vendég a német nagykövetség katonai attaséja volt, akinek a nevére azonban már nem emlékszik. (Derűlttség.) A tanu aztán így folytatja: Észrevettem, hogy **Dreyfus** kitűnő cimboraságban van az attaséval. Ettől a naptól fogva megszakítottam a **Bodson**ékkal való viszonyt. **Bodson** egy izbon arról panaszkodott, hogy **Dreyfus** elcsábította az ő feleségét. Tanácsot kért tőlem: miképp szabadulhatna meg **Dreyfustól**. Azt is mondta, hogy ha akarná, kikérgethetné **Dreyfust** a francia hadseregből, mert nem méltó arra, hogy az egyenruhát viselje. **Bodson** nem akart nekem erről bővebb fölvilágosítást adni.

Demange figyelmeztet arra, hogy ez a tanu mindig szólásformák mögé rejtőzik, hogy a legszükségesebb dolgokra sem emlékszik vissza, vagy hogy éppen a legszükségesebb dolgokat nem mondta meg neki. Fölhívja a tanut, hogy mutassa be a főlebbezési bíróságnak azt az ítéletét, amelylyel őt lócsizárságról elítélte.

Labori: A contancesi bíróság még egyéb adatokkal is szolgálhat, amelyek arról tanuskodnak, hogy ez a tanu semmi hitelt sem érdemel s arra kérem a kormánybiztos urat, hogy ezeket az adatokat beszerezni sziveskedjék.

Carrière kormánybiztos: Ez már igazán nagyon furesa.

Labori: Itt minden furesa, különösen a mikor **Dubreuil**-féle emberekről van szó, a ki a német katonai attaséről semmi fölvilágosítást sem tud adni, de mindenre emlékezik, a mi **Dreyfusra** vonatkozik.

Dubreuil: Az attasét csak egy óráig, **Dreyfus** pedig egy esztendeig ismertem.

Még azt is mondja a tanu, hogy nem tudja, katonai vagy polgárember volt-e az a bizonyos attasé. Kisértse csak meg **Labori** magát a tanu helyzetébe képzelné (nagy nevetés), emlékeznék-e egy emberre, akinek tizenhárom évvel ezelőtt bemutatták?

Labori: Nos, ha nem tudnám az attasé nevét, bizonyára nem jöttem volna ide tanuskodni. Ime uraim, egy oly tanu áll itt önök előtt, aki semmiről sem tud, akit nekünk **Quesnay de Beaurepaire** küldött a nyakunkra és aki a vádlott ellen vallott, a nélkül, hogy valami biztossal elő tudna hozakodni. Én ezt a **Beaurepaire** urtól származó tanuskodást semmiesnek tekintem.

Dreyfus (a tanuhoz, aki kihívólag viseli magát): Forduljon amarra!

Demange: Igenis, figyelmeztetem az elnök urat a tanu kihívó magaviseletére.

Dreyfus hevesen protestál a tanu vallomása ellen.

Az elnök megnyugtatóan igyekszik **Dreyfust**.

Dreyfus: Önök érteni fogják diszkrétómat, amelylyel nőkel való ismeretésekről, amik különben is a multhoz tartoznak beszélnem kell. Kijelentem, hogy sohasem láttam **Bodson**ékat többé, hogy sohasem ebédeltem náluk és sohasem voltam náluk egy katonatiszttel, vagy egy külső hatalom attaséjával. Kérem, hogy a tanu megbízhatósága tekintetében indítsák meg a vizsgálatot.

Carrière kormánybiztos: Az ilyen dolgokba nem bocsátkozom s nem fogadom el **Labori** ur megbízását.

Labori tiltakozik az ellen, hogy ilyen komoly ügyben, amelyben az igazság kiderítéséről van szó, oly fnyamáló hangon beszéljenek és a megbízás szót használják. Ragaszkodik ahhoz, hogy a contancesi bíróságtól kérjék el az iratokat, amelyekből ki fog tűnni, vajjon ez a tanu az igazat mondta-e.

Dubreuil: Nekem nincs ellene kifogásom. Az elnök megígéri, hogy tudakozódní fog a tanu erkölcsisége felől.

(Valdant százados.)

Valdant százados azt mondja, hogy 1896. május végén hallotta, amint **Lauth** százados **Picquart** irodájából jövet így kiáltott fel:

— Soha, amíg élek!

A tanu kérdésére azután **Lauth** hozzátette: — Azt akarja, erősítem meg, hogy **Clerc** írása. — Semmit sem fogok megerősíteni.

Valdant azután elmondja, hogy 1896-ban többször látta **Lebloist Picquart**nál.

(Lerond Esterházyról.)

Lerond tüzérségi őrnagy arról beszél, hogy milyen szolgálati viszonyban állott **Esterházyval** és **Picquart**tal. **Esterházy**val 1894-ben és 1895-ben a tüzérségi hadgyakorlatok alkalmával érintkezett. **Esterházy**ról az volt a véleménye, hogy határozottan nincsenek szakismereti, de konstátálja, hogy **Esterházy** több ízben kért tőle felvilágosításokat tüzérségi dolgokról, s azt mondja róla, hogy intelligens és kíváncsi ember. Ami **Picquart**tal való érintkezését illeti, arról azt mondja a tanu, hogy **Picquart** 1896. október havában magához hívatta őt és felvilágosítást kért tőle **Esterházy**nak a lövőgyakorlaton tanusított magatartásáról és üzemleiről. A tanu azt mondta **Picquart**nak, hogy **Esterházy**, noha nem tartozik a tüzérséghez, úgy látszik nagyon kíváncsi az erre a fegyvernemre vonatkozó dolgokra, de kérdései csak középserű szaktismeretről tanuskodnak és bizonyos, hogy nincs kezében valami bizalmas okirat. **Picquart** úgy beszélt a tanuval, hogy nem kételkedhetett **Esterházy** bűnösségében.

Picquart tagadja **Lerond** őrnagynak néhány állítását, ez azonban fenntartja azokat.

(Esterházy vallomásának felolvasása.)

Azután fölolvassák **Walsin-Esterházy**nak a semmitőszék előtt tett vallomását.

Tudvalevő, hogy **Esterházy** azóta kijelentette, hogy ő volt a **bordereau szerzője** és vallomásának elején kerekén kinyilatkoztatta, hogy ő maga is *condottierenek* tekintti magát. Azután azt mondta, hogy **Henrynek** régi ismerőse, **Sandherr**nek ügynöke és a vezérkarnak eszköze volt. Elmondta, hogy a vezérkar előbb megvédelmezte, azután gyáva-ságból és ostobaságból elhagyta és föloldozta. Sokat beszélt arról, hogy **Du Patyval** és **Henryval** titokban többször találkozott, amikor **Picquart** elkezdte kutatását, hogy továbbá, amikor az ügynevezett mentőokmányról és az állítólagos fátyolos hölgyről volt szó, **Du Paty** diktálta neki a köztársaság elnökéhez intézett ismeretes leveleit. A semmitőszéki tárgyalás azután így folyt tovább:

Loew elnök: Az ön vallomásának karaktere nem egyezik meg azzal az esküjével, hogy meg fogja mondani az igazságot.

Esterházy: Nem annyira mint tanu, hanem inkább mint vádlott vagyok itt s ennél fogva csak mint vádlott fogok felelni.

Loew elnök: Nekem úgy látszik, hogy semmi sem áll utjában annak, hogy bizonyítékait előterjeszse.

Esterházy: Nincs semmi mondanivalóm.

Loew elnök: Ön arra céloz, hogy súlyos bizonyítékai vannak **Dreyfus** ellen. Ön azt mondta, hogy 1894-ben **Sandherr** közbenjárója volt egy idegen katonai attasénál. Nyilatkozzék erről.

Esterházy: Ehhez a kijelentéshez nincs semmi hozzáadni valóm. Saját szántamból tettem, mert senki sem kényszerített reá. Nem vagyok ostoba ember és még egyszer kijelentem, hogy az igazat mondtam. A bíróság, ha neki tetszik, elbiheti vagy ne higye el. Még most sem akarok erről bővebben nyilatkozni. **Henry** tudta, hogy milyen szolgáltatokat tettem **Sandherr**nek és az országnak s abban a kihallgatásban, amely **Cavaignac** előtt folyt le, erről bizonyosan részletesen nyilatkozik. Mihelyt **Henry** eltűnt, engem kezdtek üldözni és menekülnöm kellett.

Esterházy elmondta továbbá, hogy amikor **Mathieu Dreyfus** először hozta nyilvánosságra **Esterházy** nevét, **Esterházy** parancsot kért, hogy kérje maga ellen a hadbírói eljárást megindítását, már előbb megállapították a kérdéseket és a feleleteket és **Henry** vagy **Du Paty** mindennap előkészítette, hogy milyen kérdésekre és mit kell majd válaszolnia.

— Magától értetődik, folytatta **Esterházy**, hogy a kérdéseket és feleleteket nem ezek az alárendelt tiszték, hanem a vezérkar főnöke, vagy annak helyettese állapította meg. Az bizonyos, hogy a vezérkar főnökei 1898-ig föltétlenül megöltalmazták és csak azután hagyta engem egyszerre cserben.

Loew elnök: Mutassa be erre való bizonyítékait.

Esterházy: Be fogom mutatni, mielőtt nekem tetszei fog. Mint tanu elmondtam azt, ami elmondani valóm volt.

Loew elnök: Mi mondanivalója van a **bordereauról**?

Esterházy: Az első katonai bíróság **Dreyfus**nak tulajdonította a **bordereaut**, a második katonai bíróság kijelentette, hogy nem ítélem való.

Loew elnök: De ön maga mondta, hogy a **bordereau** írását **Dreyfus** az ön írása után másolta. Mit akart ezzel mondani?

Esterházy: A **bordereau** kérdését elintézte a katonai bíróság ítélete. Nagyon szeretném, ha erre a kérdésre nem kellene válaszolnom.

Loew elnök figyelmezteti **Esterházyt** a **bordereau** hoz használt papiros minőségére és konstátálja, hogy az **Esterházy**nál felfoglalt magánlevelek is ilyen papirosra voltak írva.

Esterházy: Ez a papiros nagyon közönséges és mindenütt kapható.

Loew elnök: Ön a **Zola**-pör folyamán a törvénykezési palota folyosóján kijelentette, hogy ön írta a **bordereaut**.

Esterházy: **Chincholles** ur, aki ezt mondta, hazudott. Soha sem tettem efféle nyilatkozatot.

Esterházy tudvalevőleg azóta a vallomásával ellentétben kijelentette, hogy mégis csak ő írta a **bordereaut**.

Esterházy vallomásának fölolvása után

Labori kijelenti, hogy több tanuhoz kérdést akar intézni; és több iratot föl akar olvasgatni.

A tárgyalást tíz percre felfüggesztik.

(Szünet után.)

Az ülésnek újra való megnyitása után **Labori** kijelenti, hogy **Henry** és **Du Paty** már három héttel **Mathieu Dreyfus** első nyilatkozatának közzététele előtt, tehát három héttel 1897. november 15-ike előtt, **Párisba** hívtatták **Esterházyt** és figyelmeztették, hogy támadás készül ellene.

Labori kívánságára **Coupois** jegyző fölolvassa azt a cikket és azt a beadványt, amelyet **Henry** és **Du Paty** **Esterházy**nak tollba mondott. És pedig először az október 23-iki és 25-iki beadványokat, másodsor az a három levelet, amelyet **Esterházy** október 29-én, 31-én és november 5-ikén a köztársaság elnökéhez intézett s végül harmadszor a **Libre Parole**ban **Dixi** aláírással megjelent cikket. Az első helyen említett beadványokban és a **Faure**hoz intézett levelekben **Esterházy** oltalmat kér **Picquart** és a vele szövetkezett szindikátus makinációjai ellen. Leveleiben a német császárral fenyegetőzik s kifejti, hogy a *res judicata* érintése és a revizió elrendelése nagyon súlyos külső bonyodalmakat vonhatna maga után. A **Dixi**-cikketben, amelyet szintén tollba mondtak neki, elmondja, hogy milyen összefüggés van **Picquart** és a szindikátus makinációjai között és ezek az emberek azzal a gyalázatos tervvel foglalkoznak, hogy a bűnös zsidó helyett árthatan embert küldjenek a *bagnóba*.

A védők hosszasan szólnak azokról a nyilatkozatokról, amelyeket **Esterházy** a montsouri parkban való találkozásokról tett. **Esterházy** a legfelsőbb haditörvényszék előtt erre vonatkozólag tett vallomásában elmondja, hogy három személy jött a montsouri parkba, de ezek közül csak kettő tárgyalta vele, a harmadik a kocsiiban maradt. A vele tárgyaló két személy sok új adatot mondott neki az ellene indított *campagneról*, amelynek ismeretét tőle feltételezték. Ugyancsak e két személy megbizta őt, hogy naponként delután 4 óra után várjon a katonai kaszinóban a váróteremben, ahol esetleg bővebb utasításokat fog kapni.

A védők megemlékeznek továbbá azokról a nyilatkozatokról, amelyeket **Esterházy** **Gonse** tábornokról és **Pellieux** tábornokról tett, aki az ellene indított pörben a vizsgálóbíró volt s arról, hogy a vezérkar az ő megöltalmazása végett miben állapodott meg.

(Gonse tábornok keresztüztüben.)

Gonse tábornok, midőn **Esterházy**nak eme vallomását felolvasták, szót kér és kijelenti a következőket:

— Én már kijelentettem, hogy **Esterházy** sohasem volt a vezérkarban. Az 1897-ik év folyamán nagyon sok dolog történt, s pedig meg lehetős érdekes dolog. (Nagy derűlttség.)

A mont-sourisi parkban történt összefüggésekre vonatkozólag azt mondja **Gonse**, hogy erről csak később értesült, és pedig csak 1898. július havában. Így tehát **Henry** és **Du Paty** de **Clam** urak főnökük tudta és értesítése nélkül cselekedtek. Ő a hadügyminisztert értesítette e dologról és midőn ezzel személyesen is beszélt volt, megtiltotta **Henry**nek és **Du Paty** de **Clam**nak, hogy **Esterházy**val az érintkezést folytassák.

Egy hozzá intézett kérdésre **Gonse** a következőképpen válaszolt:

— A hadügyminiszter megbízott engem azzal, hogy a titkos akták minden darabját felülvizsgáljam. Nekem e vizsgálat könnyebb teljesíthetése végett az a szerencsétlen gondolatom támadt, hogy **Du Paty** de **Clam**ot vegyem magam mellé, mert bizhatni véltem benne.

Pellieux tábornokra vonatkozólag csak annyit jelenthetek, hogy az **Esterházy**-per alatt csak kétszer láttam őt és **Esterházy** akkor éppen úgy hazudott, mint most. Hazug állítás az is **Esterházy**ról, hogy azt állítottam, hogy **Tezenas** inkább a vezérkar, mint **Esterházy** ügyvédje. Hazu-

dott Esterházy akkor is, midőn azt állította, hogy párba idején én szereztem neki segédek.

Demange kérdésére kijelenti *Gonse*, hogy *Gribelin* tisztességes embernek ismeri.

Labori kérdést intéz az elnökhöz, vajjon *Tavernier* százados vizsgálata *du Paty* ügyében bele fog-e vonatni e tárgyalásba; majd fölvilágosítást kért *du Paty* egészségi állapotára vonatkozólag.

Carrière kormánybiztos föláll, hogy ő adja meg *Laborinak* kérdésére a választ. Kijelenti, hogy *du Paty* feleségétől levelet kapott, amelyben ez azt írja, hogy férje *ágyban fekvő beteg* és holnap már közölni fogja a kormánybiztossal az orvosok mai konziliumának eredményét férje betegsége tekintetében.

Labori azt kérdezi ismét *Gonsetől*, vajjon fedezi-e *du Paty* magatartását saját tekintélyével?

Gonse: Én csak *du Paty de Clam* magatartását magyarázhatom meg. Tagadom, hogy a *Lauth* és *Henry* közt történt találkozásnál jelen lettem volna.

Majd kijelenti, hogy *elvállalja a felelősséget*, hogy azt indítványozta a hadügyminiszternek, hogy *Esterházy*nak anonim levelet küldjenek. Nem hiszi, hogy eljárásával *du Paty de Clam* cselekvési módját valamiképpen bátorította volna. Nem tudja, hogy a *Dizi*-cikkre vonatkozó makinációt ki üzte; de nem meri föltétlenül állítani, hogy *du Paty de Clam* távol állott a cikk szerzőségétől. Elismeri, hogy *du Paty* kétszer érkezett Tézénas ügyvéddel.

Labori azt kérdezi *Gonsetől*, vajjon az *Esterházy* ellen folytatott vizsgálat alkalmával *du Paty* és *Tezenas* közt tényleg az említett viselkedés volt-e észlelhető?

Gonse: *Esterházy* különleges vádlott volt. (Nagy mozgás.)

Labori nincs megelégedve *Gonse* kiterő válaszaiával és e szavakkal fejezi be *Gonse*hoz intézett kérdéseit:

— *Gonse* tábornok ur *du Paty de Clam* manővereire vonatkozólag nem akar tisztán nyilatkozni.

(*Gonse* beösmérése.)

Gonse tábornok *Esterházy*nak *Faurehoz* intézett fenyegető leveleire vonatkozólag ad felvilágosítást és kijelenti, hogy *Gribelin* őszinteségében feltétlenül megbizik és arról meg van győződve.

Ami *du Paty de Clamot* illeti, azt mondja, hogy bizony ez *üzelmeket folytatott* és nagy mozgás között kijelenti a következőket:

— Szinte megijedek, ha reá gondolok, hogy *du Paty* hosszabb ideig az én meghittém volt, akivel mindenkor a legtitkosabb gondolataim közöltem, saját hadseregünkre és idegen hadseregekre vonatkozólag.

Vége azt mondja, hogy tényleg ő volt az, aki *Esterházyt* kitanította.

Labori erre felkiáltott:

— Tehát megtaláltuk a dolog nyitját! Most végre tudjuk, hogy miért kellett *Esterházyt* minden körülmények között fölmenteni! (Hosszantartó mozgás.)

Labori fontos körülménynek tartja annak a konstatacióját, miért adta ki *Saussier* azt a parancsot, hogy *Esterházyt* szabadlábon hagyják. Azt hiszi, hogy *Saussier* azért cselekedett így, mert a vezérkar *Esterházyt* illetőleg tévedésbe ejtette őt.

Az elnök *Gendron* ezredeshez fordul és azt kérdezi tőle, adhat-e fölvilágosítást *Esterházy* és *Sandherr* ezredes érintkezéséről.

Gendron kijelenti, hogy soha sem hallott efféle érintkezésről. Csak arra emlékszik, hogy azt hallotta, hogy *Esterházy* akkor jött a hírszerző irodába, mikor *Sandherr* ezredes vezette ott a szolgálatot.

Boisdeffre tábornok sajnálja, hogy belekeverték ebbe az ügybe és azt mondja: A leghatározottabban megcáfolom *Esterházy* vallomását. Ha nem mint tanu állnék itt, engedelmet kérnék, hogy ezekről a hazugságokról azt mondhasam, hogy azzal a megvetéssel utasítom vissza, amelyet megérdemelnek. (Élénk mozgás.)

Azután fölolvassák *Pays Margit*nak a semmitőszék előtt tett vallomását.

Lebelin de Dionne tábornok, annak a hadifőiskolának a parancsnoka, amelyben *Dreyfus* két évet töltött, azt mondja, hogy *Dreyfus* noha intelligens volt, sajnálatraméltó jellemű ember volt. Mindig panaszkodott és gyakran renitens nyilatkozatokat tett. Így azt mondta, hogy az elzász-lotharingiaiak Németország uralma alatt sokkal boldogabbak, mint a francia uralom alatt.

Dreyfus azt mondja, hogy azért panaszkodott, mert az osztályozó bizottság igazságtalanul bánt vele, mert nem akartak zsidót fölvenni a vezérkarba. Az Elzász-Lotharingiára vonatkozólag neki tulajdonított szavakat nem mondta, mert azok ellenkeznek érzelmeivel.

Lanquety kohómérnök, aki a semmitőszék előtt azt vallotta, hogy *Dreyfus* 1894-ben Brüsszelben látta, most nem vall olyan hitározottan, hanem kijelenti, hogy a *szót most már nem tudja egész biztosan*.

Dreyfus azt mondja, hogy ez a találkozás 1886-ban az amsterdami kiállítás idején történt. Csak akkor volt Brüsszelben, azonkívül soha. A tanuval akkor egy vendéglőben találkozott, ahol csak néhány szót váltott vele, amennyiben *Lanquety* kérdéseire válaszolt.

A tárgyalás 11 óra 40 perckor ért véget. A legközelebbi ülés holnap lesz.

* * *

(*Déry* Juliánna.)

A *Dreyfus*-ügy eddigi vizsgálataiból és tárgyalásaiból ismeretes *Gendron* alezredesnek az a kijelentése, hogy *Dreyfus* egy *Déry* Juliánna nevű magyar nővel is érintkezett, amiből persze azt következteti, hogy *Dreyfus* kémkedett. *Dreyfus* azonban arra utalt, hogy hiszen őt *Déry* Julánának éppen *Gendron* mutatta be. *Gendron* erről a *Madame Déry*-ről, amint Párisban nevezik, a katonai bíróság előtt a következőket mondta:

— Ez a hölgy rendkívül ügyes, igen művelt nőnek a benyomását tette rám és úgy véltem, hogy igen érdekes adatokat kaphatok tőle Ausztria-Magyarországról szóló előadásaimhoz, melyeket akkor a katonai iskolában tartani akartam. — *Madame Déry* több nyelvet beszélt és mély ismeretei voltak olyan dolgokról, amelyekről a nők rendszerint nem is tudnak beszélni. Én udvariasan beszélgettem vele Ausztria-Magyarországról, a hazájáról és annyira mentem, hogy felvilágosításokat kértem tőle az osztrák-magyar kiegyezésről, sőt a csehországi pártokról is. Beszélünk az osztrák hadsereg szervezéséről is, úgy hogy *Madame Déry*, csodálkozva a hazája politikai élete és katonai szervezete iránt tanusított érdeklődésemem, egy ízben igen udvariasan mondta nekem:

— Ön minden bizonynyal kém, Monsieur!

Én ezt tréfásan bóknak vettem és azt feleltem:

— *Madame*, nagyon megtisztel, de legyen róla meggyőződve, hogy a francia hadseregnek sok tiszteje érdeklődik az osztrák-magyar hadsereg és általában az önök hazája iránt, amelyet épp oly alaposan óhajtanak megismerni, mint én. (Derűltég.)

De mindjárt ezután a következőket mondja *Gendron* a magyar hölgyről:

— Sem fiatal nem volt, sem szép. *Bizet*-utcai lakása igen gyanus egy hely volt — és így tovább. Azt mondja továbbá, hogy egy barátja birta volt rá, hogy *Madame Déry*hez téára menjen. Barátja azt mondta, hogy látogasson el gyakran ehhez a nőhöz, mert odajár egy fiatal tiszteje a katonai iskolának, tudniillik *Dreyfus*.

— Ez nekem csak akkor tűnt föl, teszi hozzá *Gendron*, — mikor megtudtam, hogy *Dreyfus* vád alatt áll. Ezt különben 1894-ben is mondtam már s ma kötelességem kijelenteni, hogy csodálatosnak találom, hogy *Dreyfus*, mikor azzal a nővel való viszonyáról megkérdezte, legelőször is az én neveimet említette.

Végül *Gendron* elfuladt hangon azt mondta, hogy végzetlenül sajnálta, hogy a hírszerző szolgálatot, amelyet *Sandherr* olyan jól szervezett, mind-ezek a kényszerű leleplezések felbolygatták és megsemmisítették.

Ismeretes dolog, hogy *Déry* Juliánna nem rég Berlinben, ahol mint író nő élt, öngyilkosságot követett el.

(*Schneider* megint nyilatkozik.)

Páris, augusztus 23.

Schneider ezredes ma az osztrák-magyar nagykövetségből a következő levelet küldte a *Figaro*-nak: Augusztus 17-én a következő táviratot küldtem a *Figaro*-nak:

Az 1897. november 30-iki levél, amelyet

nekem tulajdonítanak s amelyet a *Figaro* augusztus 16-án, szerdán reprodukált, hamisítva van.

Miután önök szivesek voltak ezt a táviratot közzétenni, kérem még a következő nyilatkozat közlését is:

1897. november 30-án abszolúte ellenkező véleményem volt, mint amilyen a reprodukált iratban ki van fejezve. Az említett dátumnak és aláírásomnak a nekem tulajdonított szöveghez való hozzátétele egyszerű hamisítás. Ez a hamisítás akkor is fönnállana, ha magát a szöveget, a mit nem tudok megítélni a nélkül, hogy látnám, más dátummal tőlem származónak mondanák.

Schneider, ezredes.

Páris, augusztus 23.

Az *Éclair*, a vezérkar lapja mai számában nyomtatja *Schneider* ezredesnek a *Figaro*-hoz intézett cölölatát ezzel a címmel: *Prudente réserve*. (Óvatos tartózkodás.)

(*Esterházy*.)

Páris, augusztus 23.

A *Petit Eleu* írja, hogy *Roget* tábornok adta át *Jouaust* ezredesnek az *Esterházy* levelét.

A *Matin* ma közzétette *Esterházy*nak *Londonból* újabb nyilatkozatát, amelyben a hirhedt őrnagy tiltakozik a semmitőszék részrehajló vizsgálata ellen s azt állítja, hogy ennek az elfogultságnak a következményei máris érezhetők a rennesi haditörvényszék tárgyalásain.

A továbbiakban *Esterházy* megtámadja *Grenier*t, aki tegnapielőtt nagyon sok rosszat mondott róla (*Esterházy*ról) a haditörvényszék előtt.

— *Grenier* a fia annak a hadosztályparancsnok-tábornoknak — így szól a levél — aki mellett én parancsörtsizt voltam és akinek a családjához engem bizalmas barátság csatolt husz éven át. Nos a fiatal *Grenier* elesidősödött, mert feleségül vette a megboldogult *Crémieux* kapitány hűgát, ugyanannak a *Crémieux*nek, akinek *Drumont*nal vívott párbajában én segédkeztem.

Aztán azt írja *Esterházy*, hogy *Grenier* és minden barátja *Rothschild*nak a hatalmában van. Az egyik egy *Weil* nevű, *Panizzardi*val rokonságba jutott házassága által.

— Ezek az emberek — így fakad ki *Esterházy* — engem hálójukba kerítették és a mikor a *Dreyfus*-bomba felrobbant, valamennyien élükön *Zadoc Khan* nagyrabbival, nekem estek.

London, augusztus 23.

Esterházyt ma az *Oxford-streeten* fölismerték. A tömeg rávetette magát s meg akarta linchelni. A rendőröknek sikerült *Esterházyt* közrefogni s a tömeget tőle visszatartani, a míg végre kocsira ülhetett s elhajtattott.

(Uj hazugság.)

A *Libre Parole* elmeséli, hogy *Schwarzkoppen* 1894-ben, néhány nappal *Dreyfus* letartóztatása után, egy vadászaton *de Chezelles* vicomte birtokán, egy urnak, aki kételkedett *Dreyfus* bűnösségében, a következőket mondta:

— Eh bien oui, *Dreyfus* nous a livré des documents. (Nos, igen, *Dreyfus* kiszolgáltattott nekünk iratokat.)

(A pléhdobozok.)

Rennes, augusztus 23.

A tüzerigazgatóság megvizsgálta a *Laborinak* küldött két gyanus külsejű dobozt és sebészeti célokra való vattát talált bennök.

(Az ítélet.)

Páris, augusztus 23.

Cornély a *Figaroban* azt írja, hogy a katonai bíróság föl fogja menteni *Dreyfust*, mert be van bizonyítva, hogy 1894-iki elítélését *Henry* gazsági okozták.

A *Petite République*ben *Jaurès* is azt írja, hogy *Dreyfust* föl fogják menteni.

— A katonai bírák bizonyára nem akarják, — így végzi a cikkét, — hogy a lelkiismeretük egész életükben ezzel a szóval üldözze őket: *Gyilkos vagy!*

A nacionalista újságok természetesen azt mondják, hogy *Dreyfust* el fogják itélni, mert a haditörvényszék előtt kétségtelenül kiderült az árulása.

(Agitáció egy megyegyűlésen.)

Páris, augusztus 23.

A morbihani megyegyűlésen *Riou* képviselő azt indítványozta, hogy intézzenek átiratot a rennesi hadbírásg elnökéhez azzal a határozott föl-

szólítással, hogy Dreyfust ítélje el. A prefektus erőlyesen tiltakozott az ellen, hogy az indítvány fölött szavazzanak, s hangsúlyozta, hogy a megye nem fordulhat egyenesen a hadbírószághoz, Riou indítványát mégis külön bizottság elé utasították.

(Az elnök részrehajló.)

Páris, augusztus 23.

A Figaro élesen megtámadja Jouaust ezredesét, amiért tegnap Dreyfusnak arra a megjegyzésére, hogy az ő munkája és jelentése a német tüzérségről okvetlenül megvan a hadügyminisztériumban, csak ki kell keresni, azt felelte:

— Nincs időnk, hogy ilyesmivel bibelődjünk!

Miosoda lármát csaptak volna a nacionalista újságok — úgymond a Figaro — ha a semmitűző elnöke Roget tábornoknak, vagy Caignet-nek így válaszolt volna. Hát mirevaló a haditörvényszék, ha nem arra, hogy minden lehetséges módon kiderítse az igazságot? Ha az elnöknek csakugyan nincs ideje az ilyen vizsgálat, akkor a hadügyminisztériumnak, amely a titkos dossier-t és minden terhelő bizonyítékot Rennesbe küldött, lelkiismeretbeli és becsületbeli kötelessége a maga jószántából mindent a haditörvényszék elé terjeszteni, ami Dreyfus ártatlansága mellett szól.

(Az iparlovag Guérin.)

Lemberg, augusztus 23.

Krakóból írják a Kurjer Lvovsinak: Most tudódott ki, hogy Jules Guérin, a rue Chabrol hőse, közönséges iparlovag volt, aki néhány év előtt Galiciában „működött” és úgy tüntette fel a dolgot, mintha nafta-vállalatok miatt tartózkodnék Galiciában. Az 1887-ben a gróf Szrzynski Ádám által alapított Société Jules Guérin 300.000 frankért Libuszában naftaterületeket vásárolt. Az eladó azonban hiába várta a vételért, mindössze ötvenezer frank foglalatot kapott. Ennek a vállalatnak a volt igazgatója a mostani antisemita főnök, Jules Guérin, aki a libuszai birtokon telepedett le s pazar költségekkel fejedelmi kastélyt alakította az egyszerű udvarházzal.

Guérin Krakóba is ellátogatott s itt Epstein kereskedőt meg bizta ékszerrel szállításával.

Időközben Guérin hitelezői türelmetlenül kezdtek, mire ő kerekelt oldott s a kifizetetlen ékszerket is magával vitte. A Société Jules Guérin ellen megindították a pert. A társaság azonban kijelentette, hogy könyvéi egy tűzvész alkalmával mind odaégették s így nem fizethet.

Ime ez a Guérin ur multja — így végzi a Kurjer közleményét. Elég jellemző a Chabrol-utcai hőse s azokra, akik ma a köztársaság-ellenes mozgalom élén állanak.

HIREK.

Az angol.

Világéletemben egy dolgot sajnálók igazán. Hogy nem születtem angolnak. Irigylek mindenkit, akit Angliába sodor a sorsa s különösen irigylem az angolt, ha külföldön jár. Határt nem ismer; pénze szabad utat nyit az északi sark ösmert tájától Afrika legdélibb csucsig s Stanley bizonyára megkövetelte, hogy a legsötétebb szerezsen is tiszteletben tartsa, nem Stanleyt, hanem az angolt. Mindenhol korrekt, pontos, figyelmes, amíg civilizáció veszi körül, de ha valami kapzsi tömeg közé jut, amelyben mindenki a maga hasznát keresi, rögtön elveszi legjobbját észt s úgy intézkedik, hogy a tömeg boldognak érezze emagát, mert angol alattvaló lehet.

Nemrég beszéltem egy magyarországi tanárral, aki most tért meg Angolországból.

— Uram! csapta össze a kezét. Az angol nevelési rendszer semmit sem ér. Hiszen odakünn a tudomány másodrendű dolog, a tanügyi gépezet nem működik oly kifogástalanul unalmas pontossággal, mint nálunk. Azoknak az embereknek mindenük a sport s mikor megkérdeztem, hogy mire való ez s mikor kijelentettem, hogy tudomány nélkül mit sem ér az élet, a nyers angol azzal felelt:

— A fő a karakter! A többi semmi.

A mi tanárunk megbotránkozott ezen és szomorúan sóhajtott, hogy nagyon megcsalódott Angliában. S a tanár urnak igaza van. Nálunk igen sokat vesznek föl az iskolák tanítási rendjébe és előírás szerint becsénelik

a diákság agyvelejébe. Ha beveszi, jó, ha nem veszi, akkor is jó. Hogy karakter is legyen? Az teljesen fölösleges. A karakteres emberben ugys van. S ha egy magyar embert valahol külföldön megsértenek s elég oktalán, hogy panaszt tegyen a konzulátusnál, az osztrák-magyar konzul — a legnagyobb tisztelettel írom — az arcába nevet.

— Csak nem akarja, hogy maga miatt háborút viseljünk.

Valóban, ezt egy magyar se kívánhatja. De ha angol utazónak Budapesten a lábára hágnak s nem kérnek tőle bocsánatot, igen könnyen meglehet, hogy Anglia hadat üzen. Az angol feltékenyen őrzi becsület tisztaságát, a gentleman nála nem puszta szó és megvet, utál minden hazug embert. Mi köze Angliának a Dreyfus-ügyhez? Hiszen az ő diplomatai nincsenek belekeverve a francia katonatisztek e piszkos és hazug szövetségébe, neki nem kell sehohsem nyilatkoznia s mégis az első pillanattól kezdve, hogy Zola, Picquart s a többi tisztességes ember Dreyfus ártatlanságára esküszik, minden újsága csatasorba állott az Ördögsgizet martirjáért s napról-napra villámként ütnek le Mercier zsoldos hadára.

Ezek után nem komikus-e, hogy Walsin-Esterházy Londonba menekült? A század egyik leghatalmasabb hazugja, a családok zsonglőreje, aki ötven hazugsággal dobálódik egyszerre s egyet sem ejt el. Nem volt-e természetzerű, ami ezzel az urral Londonban megtörtént? Nehány ember fölismerte az utcán s ámbátor néki se inge, se havelokja, meg akarta lineselni. Csupán azért, mert nem karakter. A rendőrök mentették meg; bizonyára ők bányák a legjobban. De kötelességük volt s az angol mindig megteszi kötelességét. A flegmatikus angolnak fölfört a vére, amely nagy eszményekért mindig forrásba jó s természetben akarta megbosszulni az igazságot. Annak idejében Haynaut is elverték Londonban. Pedig ő se bántotta az angolokat. Mi volt hát a büne?

— A karakter? kérdezné az én tanár ösmersöm.

Nihil.

Budapest, augusztus 23.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Kossuth Ferenc itthon. Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as part elnöke holnap hosszabb külföldi útja után visszerkezik a fővárosba s átveszi partja vezetését.

— Milán királyi jóvendőmondója. Belgrádból írják, hogy van ott egy paraszt, aki Milán királynak egykor régen mindazt megjósolta, ami azóta történt vele. A jóslat így hangzott:

— Uralkodásod nagyon szerencsétlen lesz; meg fogsz nőülni, lesz fiad is, de el fogsz válni a feleségedtől. El fogod veszteni a koronadat is. Három gyilkos merényletet fognak intézni ellened, s a harmadiknak áldozatul fogsz esni.

— Választások az egyetemi körben. Nyolc nap múlva megkezdődnek a beiratások az egyetemen s ezzel együtt az ifjúsági mozgalmak. Az egyetemi körben az idén különösen nagy érdeklődés nyilvánul a választások iránt, mert két különböző elvű part, a nemzeti és a radikális áll egymással szemközt. A választásokat, amelyek előreláthatólag nagyon zajosak lesznek, szeptember 14-ikére tűzték ki.

— Katolikus egyetem Esztergomban. Esztergomból táviratozzák, hogy a herceprimásnál ma tisztelettel a főkapitán papsága. A herceprimás a káptalan minden tagjával barátságosan kezét fogott s oly szívesen fogadta őket, hogy a fogadtatás mindenkit meglepett. A herceprimás kijelentette, hogy Esztergomban katolikus egyetemet óhajt létesíteni, egyelőre teológiai és filozófiai fakultással. A költségeket 180.000 forintra irányozta elő a herceprimás.

— Egyházi zene. A belvárosi főplébánia templomban e hó 27-én, vasárnap, délelőtti tíz órakor zenei mise lesz. A szertartást Kirner Karoly apát végzi, mely alatt a Ganz-gyár teljes daloskőre s a templom zenekara működik közre. A magánrészeket is a daloskör tagjai adták elő

— Szívós kiállítás. Volta szülővárosa, Como tudvalevőleg villamosság kiállítását rendezett ez évben nagynevű fia emlékének tiszteletére. A kiállítás ezelőtt két hónappal porrá égett. Como városa azonban nem hagyta magát. Most újjáépítette a kiállítást, a minap nyitották meg minden ünnepesség nélkül. Olyan, mint volt. Ennyi szívósság a nagyok emlékének megfizetésében igazán megható. Tisztelet érte Comonak.

— Lajos napja. Holnapután a függetlenségi polgárok sok helyütt megünneplik Kossuth Lajos nevenapját. A budapesti függetlenségi polgárok köre holnap, csütörtökön ünnepli meg Lajos napjának előestéjét s erre a kegyeletes alkalomra a következő meghívót bocsátotta ki:

Körünk mint minden évben, ez idén is megünnepeli Lajos napját, hogy összegyűlve hálaadókat lerója a nagy halott iránt, kinek elvett követjük és a kinek szellemétől áthatva, az elvi iránti lelkésedésünket fokozva a további küzdelmeinkhez erőt mértsünk. Ünnepejük Kossuth apánk nevenapját mindnyájan! Hozzuk el ezen ünnepélyre nejeinket, idősebb gyermekeinket is, hogy bennök is istapoljuk az ő elvi iránti hitet, reményt és szeretetet. Az ünnepies névst e hónap 24-ikén, csütörtökön este 8 órakor, a VIII. Rök Szilárd-utca és József-utca sarkán levő Gfeller-féle vendéglő külön termében tartatik meg.

— Jeszenszky Sándor beteg. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos nemrégiben édesatyja Jeszenszky Danó királyi közjegyző látogatására Sztubnyára érkezett. Megérkezése után pár nappal hirtelen megbetegedett, még pedig olyan súlyosan, hogy az orvosok veszedelmes fordulattól tartottak. Az aggodalom — szerencsére — nem vált be s a beteg most már tul van a veszélyen.

— Katolikus gyűlés. A magyarországi katolikus legényegyesületek szövetségének országos gyűlése ma kezdődött Székesfehérvárott, a katolikus főgimnázium disztermében. A különböző egyesületek küldöttségei ma délelőtt tisztelegtek Steiner Fülöp püspöknel. A gyűlésen a megnyitó beszédet Steiner püspök mondta, azután pedig felolvasták Vaszary Kolos herceprimás üdvözlő levelét. Végül a püspök, mielőtt a délelőtti tárgyalást berekesztette, felolvasta a gyűlésnek a primáshoz küldött hódoló táviratát, amely a következő:

A magyarországi legényegyesületek országos szövetségének nagygyűlése mély hódolattal üdvözli Eminenciádat, ki legbensőbb háláját fejezi ki az egyesületek iránt s kéri jóindulatát és szent áldását.

— A kis tűzér. Nekünk mai embereknek meseforma lovaghistória az, amit a tegnapiak megcselékedtek. (A világhistóriában legalább ötven esztendő a ma és a tegnap.) Ez az esztendő éppen a jubiláris ötvenedik. Főlkínálja magát az emlékezésre — minden irányban. Levonhatunk a jóvendőre nézve egy csomó konzekvenciát a szomorú emlékekből s örülhetünk azoknak a dicsőséges emlékeknek, amelyek a nemzet nagyságára vallanak s a mellett tanuskodnak, hogy mégse a magunk büne volt a bukás, hanem a gondviselés. Miért nem vigyáztok az ügyünkre jobban. S ha ünneplünk, hát igazán nagyok sirjára tesszünk koszort. Vagy tessék csak elolvadni annak az asszonykatonának a történetét, akit tegnapelőtt ünneplé meg a faluja, meg a férje, aki itt maradt szegény fejjának a sir mellett. Új-Panaton ezelőtt ötven esztendővel esküvő volt a templomban. A tizennyolc esztendő gyönyörű szép Weber Róza lett a felesége Egenhafer Jánosnak. A férj is gyerekmber volt még, huszonnégy esztendő s az esküvő után azonnal bevonult a tábora. Tüzértiszt volt és magával vitt a honvédséghez egy fiatal tüzért is, a feleségét. A kis tűzér egyike lett a legvittebb katonáknak. Nemcsak vitéz volt, hanem vakmerő. Éppen ötven esztendővel ezelőtt a lippai csatában egy csapat bajtársaság életét mentette meg. Az oláhok minden oldalról fenyegették a magyar csapatot, nagy tömegekben nyomultak előre, lehetetlen lett volna nekik ellentálni. A kis tűzér azonban néhány honvéddel a hidhoz ment s fölröbbantotta. Ez volt a menekülésük, mert az oláhok nem tudtak átkelni a Maroson. Azután végigküzdötte az egész szabadságharcot, mint a férje katonája s a radnai csatában érte utol a végzete. Mellebe furódott egy golyó s meghalt a férje karjaiban. A szegény gyászos ember még a holttestet sem tudta megmenteni. Az oláhok elrabolták s maguk temették el Radnán. Ennek a csodálatos asszonynak az emlékét ünnepe meg az ura az upjanáti templomban — csendes imádsággal, amiben részt vett az egész falu.

— A terézvárosi gimnázium. A közoktatási miniszter, mint a hivatalos lap mai száma közli, elrendelte, hogy az ötödik kerületi állami főgimnáziumnak a hatodik kerületben elhelyezett párhuzamos osztályai, mint a Terézvárosban felállított és fokozatosan fejlesztett új állami főgimnázium első és második osztályai nyíljának meg, külön vezetés alatt. Egyuttal áthelyezte az új főgimnáziumhoz dr. János Benedek budapesti első kerületi, Stiel Nándor fehértemplomi és Gaál Mózes budapesti V. kerületi állami főgimnáziumi tanárokat.

— **Varsói sikkasztó Budapesten.** A keleti pályaudvaron ma délután igazolásra szólítottak föl a detektívek egy igen elegánsan öltözött urat, mert veszedelmesen hasonlított egy körözvényes fényképben feltüntetett alakhoz. Bekísérték a főkapitányságra, tömördek kofferjét kocsira téve szintén a rendőrségre vitték. Itt eleinte hamis neveket mondott, végre pedig megmondotta, hogy *Augustinovic* Szeverinek hívják, negyvenhat éves volt államhivatalnok, aki a varsói állampénztárnál működött. E közben azután előkerült a róla szóló körözvény, amely szerint az orosz állampénztárt hamisítással s sikkasztással 19.222 rubel erejéig megkárosította. A sikkasztó mindent bevallott, többek között azt is, hogy szombaton érkezett a fővárosba s itt több helyütt álnév alatt bujdosott, ma délután pedig tovább akart utazni. Természetesen fogva tartották s elfogatásáról értesítették a varsói rendőrséget. Tömördek csomagján kívül zsebeiben megmotozásakor 340 forintnyi osztrák-magyar papírpénzt, 16 darab 25 rubelést, 14 darab 100 rubelést, azonkívül 1 darab orosz értékpapírt, egy osztálysorsjegyet, 18 forintnyi ezüst és nikkel váltópénzt, aranyórárt, láncot, zafírköves gyémántgyűrűt és egyéb apróságot találtak. A sikkasztót a rendőrség egész délután vallatta, most a főkapitányság egyik másodemeleti cellájában várja további sorsát.

— **Petőfi Norvégiában.** Petőfi halálának ötvenedik évfordulójáról Norvégiában is kegyelettel emlékeztek meg a hírlapok. S. *Holst Jensen*, a kiváló norvég író nemrég levelet intézett *Szana* Tamáshoz s elmondja benne, hogy az ő hazájában sokan lelkesednek Petőfiért, akinek szebbnél-szebb költeményeit ma már többben fordítják norvég nyelvre; ő maga is több hazafias dalát mutatta be a norvég közönségnek. Ugyancsak ő a *For Kirke og Kultur* című havi folyóiratban (1899. július) hosszabb tanulmányt közölt Petőfiről, a *Dagbladet* című kristányiai napilapban pedig a segésvári Petőfi-ünnepélynek szentelt meleg sorokat. A *Samtiden* és *Urd* című norvég szépirodalmi folyóiratok újabb számai szintén közöltek költeményeket Petőfirtől. A norvégokat Petőfire főleg az ismert svéd író, *Birger Schöldström* tette figyelemre, ki érdekes kötetben írta meg a nagy költő életrajzát s minden alkalmat megragad arra, hogy kultuszának híveket szerezzen. *Holst Jensen* szintén az ő buzdítása folytán kapott kedvet Petőfi tanulmányozására és fordítására.

— **A fiai után.** Nagyon szomorú temetés esett meg tegnap Temesváron. Egy Todoroszkú Miklós nevű vagyonos ember temette ez egyik örökösét, a huszonötéves fiát. Keserűen sirt a sírgödör mellett, míg a pap beszélt a koporsó s kezében egy telegrammot szorongatott, a mit utána vittek a temetőbe. Mikor a pap elvégezte a beszédét, inkább közönyösen és szórakozottan fölbotolta a telegrammot. Bizonyára azt hitte, hogy valaki a részvétéről biztosítja benne. De az írás sokkal szomorúbb volt. Ebben meg azt adták tudtára, hogy meghalt a másik fia is. Todoroszkú Péter, hadnagy. A szerencsétlen embert erre elhagyta az eszmélete s a sir széléről behuzant a gödörbe, a még elfődeletlen koporsóra. Olyan rémületes volt ez az esés s olyan iszonyatosan döngött az öreg ember teste alatt a koporsó fölébe, hogy a tömeg szétszaladt. A sírások csak nagy bajjal tudták kihuzni a sírból a magával teljesen tehetetlen öreg embert, aki most élet és halál között fekszik otthon az egészen üres hideg nagy lakásban.

— **Lopások szivbaji alapon.** A rendőrség ma egy igazán világvárosias jellegű tolvajbandát csípett meg. A banda főnöke úgy rendezte a lopást, hogy szivgörcsöt szimulált az utcán. Het barátja azalatt neki esett az összeverődött tömegnek s míg a „gyorsan előhívt” mentők megérkeztek, összelopdosott mindent, ami csak összelopdosható volt. *Neustadt* Ernő ifju, de tehetséges csirkéfogó volt a vezér. Minden nap elindult kisdéd csapatával egy alsóerdősi kávéházból, s átlag tizszer rogyott össze naponta. Amikor a mentők csöngettijének szava fölhangzott, megszűnt vonagolni, fölállt s ellillant osztolni. Három napig vallatta a rendőrség társaival, Herzog, Spielmann, Várhegyi, Balterer és Weisz urakkal együtt, s most elküldte őket az ügyészséghez. A zöld kocsiban egyszer se kaptak görcsöt.

— **Új rendőrfőkapitány.** Nagykárolyból írja levelezőnk, hogy *Kisfaludy József* rendőrfőkapitány helyett, akit Szombathelyre választottak meg főkapitánynak, a főispán *Demidor Ignác* főszármvót nevezte ki. Demidor két évtized óta szolgálja a várost s így kinevezése nagy örömet kellett.

— **Házasság.** *Weidinger* Henrik, a bajai kereskedelmi és iparbank főkönyvelője, eljegyezte *Rubinstein* Sarika kisasszonyt, *Rubinstein* J. L. karpitos leányát Bajáról.

Szabadi Sándor pécsi kereskedő eljegyezte *Friedmann* Gizi kisasszonyt, *Friedmann* József leányát.

Debreceni Áron felsőkereskedelmi iskolai tanár a napokban esküszik örök hűséget *Katzer* Gizellának, *Katzer* Ferenc homonnai építész leányának. *Kohn* Gyula Pusztai-Terebesről eljegyezte *Kaufmann* Szeréna kisasszonyt Csengeréről.

— **Tolvaj-körút a világ körül.** Tegnapelőtt délután a Nemzeti Színház előtt elhaladó egyik villamos kocsin egy vidéki asszony egy őrümbet azzal vádolt, hogy a villamoson a zsebéből a pénztárcáját kilopta. A gentlemant minden tiltakozása dacára bevitték a rendőrséghez, ahol elszántan esküdött az ártatlanságára, noha az ellopott pénztárcát a zsebében megtalálták. Kezdetben különféle neveket mondott a rendőrségnek, de később úgy tett, mintha magába szállott volna s kijelentette, hogy az igazi neve sem az egyik, sem a másik a mondottak közül, hanem *Wörger* Alajos. Azt mondta továbbá, hogy 1861-ben született Stájerországban s foglalkozására nézve aranyműves. A rendőrségnél régóta nyilvántartanak egy európai hírű, veszedelmes zsebtolvajt, akinek *Weininger* Károly a neve, az alsó-ausztriai *Schönggraben*ben született 1854-ben s foglalkozására nézve esztélygályos. Ez az ember a loghiresebb utazó zsebtolvajok egyike, aki már husz és fél esztendő óta különféle fejedelmekben Németország, Alsó-Ausztria, Svájc és egyéb államok majd minden nagyobb városában. Fényképe is megvan a rendőrségnél. Ez a fénykép régi már, de különös hasonlóságot mutat a villamoson letartóztatott ur arcához. Megmutatták neki a fotografiát, de ő határozottan állította, hogy az nem az ő fotografiája s hogy őt tényleg *Wörger*nek hívják. Tagadta, hogy valaha fogházban ült volna, még a rendőrséggel sem volt baja s váltig azt erősítette, hogy az előző napon mulatni jött Budapestre és a nála talált pénztárcát a villamoson más lophatta bele az ő zsebébe. A detektívek sorban elébe álltak és a szemébe mondták, hogy jól ismerik és ő nem *Wörger*, hanem a lefotografált *Weininger*. Hasztalan, a fogoly megmaradt állítása mellett. Már vissza is indították a rendőrszobából a cellájába s utána szólott az egyik rendőrtisztviselő:

— No, majd elküldjük a fényképét Stájerországba. Ott megmondják aztán a többi!...

A fogoly már az ajtónál járt, mikor a szavakat meghallgatta. Egy pillanatig habozni látszott, de csakhamar megfordult s aztán megvallotta, hogy tényleg ő az *Weininger* Károly, akinek a fotografiája a rendőrség birtokában van. Bevallotta a tárcalopást is.

— **Tabak Ferkó.** A csoknyai körjegyző tizenöt éves fiát hívják így. Ennek a gyereknek nagy a szerencséje, akármilyen badar illetlenséget hazudik, azt menten elhiszik neki a spiritiszták. A kis haszoniatlan most meg már azt hazudja, hogy kikopogtatta *Petőfi Sándor* szellemét, aki meg is jelent neki, még egy versikét is mondott. Az elejét épp oly kevéssé érdemes ugyan leírni, mint a végét, de hogy mégis meglassék, hogy a *Tabak Ferkó* milyen édes kis csacsi, lenyomatjuk az ő költeményének az utolsó strófáját:

... S ha megéred ott fent nevednek nagy napját,
Magasztalod az Istent, ki neked éltet ad.
Gondolj akkor vissza kopogó asztalra,
Asztalba létező *Petőfi Sándorra*.

— **Az asztalosok tüntetése.** A tegnapesti tüntetések alkalmával huszonkilenc embert állítottak elő a VII. kerületi kapitányságra. Ezek közül huszonhat rögtön szabadon bocsátották, hármat pedig, akik sem foglalkozásukat, sem lakásukat nem tudták igazolni, fogva tartották. Ma délelőtt *Tóth* Lajos kerületi kapitány kihallgatta őket és *Mészáros* Zsigmond és *Subotics* György asztalosokat 15—15 forint pénzbírságra ítélte. A harmadik letartóztatott egy házaló volt, aki csak átutazóban van a fővárosban és véletlenül keveredett a tüntetők közé, ezért rögtön szabadon bocsátották.

— **Kutya kis dolog.** Azt pedig ne mondja senki, hogy a kutya — kutya, mert *Kolozsvárt* például mindjárt kétféle kutya van, uri kutya, meg paraszt kutya. Az uri fajta nyugodtan megveszhetik, azt nem szabad lebunkóznia. Ellenben a paraszt kutya az 1888-ik évi 7. törvényeink 69-ik szakaszának ama rendelkezése alatt áll, hogy ha a vezettség jáványnyá fajul, — minden kutyát ki szabad irtani. A hatóság azonban fél az előkelő urak kutyájától s dacára annak, hogy mult héten tizenegy embert martak meg, nem meri őket lebunkóztatni. Ebben a kutya ügyben népgyűlést akarnak tartani *Kolozsvárt*on, mikor is a vezérszónok emígyen fogja kezdeni:

— Ejnye kutya teremtette...

— **A fiúmei szerelmi dráma.** A fiúmei szerelmi dráma áldozatait — mint nekünk írják — tegnap temették el óriási részvét mellett. Körülbelül ezer ember kísért utolsó útjára a két áldozatot, *Terket* és *Bassanich* Mariát. A koporsókat egészen elborították koszorúkkal és virágokkal.

— **Halál a Balatonban.** *Golt* Ilka fővárosi tanítónő a legújabb áldozata a Balatonnak. A szerencsétlen hölgyet sokszor figyelmeztették arra, hogy vezetés lehet, ha a tó közepéig uszik, de *Golt* Ilka nem hallgatott a figyelmeztető szóra s ma nyomtalanul eltűnt a hullámok között.

— **A költő.** A tenger is zugott már körülötte, a skót hegyek költészetét is végig élvezte már s hallotta buznai a *Scott* Walter regényeiben fölsíró kísérteties viharokat. Mindez nem kellett lelkében vízhangot. Elment tehát a nagy városba, ahol milliók nyomora ordít az utcákon, de ez sem kapta meg a lelkét, pedig író volt! Költő volt és angol volt. Egyszer azonban megváltotta őt a sors. Egy ház előtt állt meg a jó fiu, amelynek homlokzatára ez volt írva: Nők klubja. A költő gyorsan határozott, földről égbe villanó szeme meglátta az alkalmat s benyitott a házba. Az elnök elé állt megállt.

— Mit kíván, uram?

— Szakács akarok lenni önöknél, asszonyom.

— De hisz önnek nagy haja van — ön...

— Igen. Én költő vagyok s újregényemhez akarok itt impressziót gyűjteni, asszonyom. A konyha, az ételek párolgása, az — önök környezete. — Az elnöknek nézett egy darabig s aztán egészen komolyan így szólt:

— Téved uram! Itt nem szerezhet impressziókat. Mi klubtagok vagyunk s tudja a klub tag már nem hat. Nem fogadom fel...

A költő távozott s még ma sincsenek impressziói.

— **Tél a nyárban.** Most volna az ideje, hogy a legnagyobb mértékben élvezzük a nyár gyönyöreit s napok óta nemcsak hűvös időben van részünk, hanem az ország egyes vidékeiről hóról és fagyról érkeznek jelentések. Csak a minap írtuk meg, hogy az ország felső vidékein havazás volt, most meg arról értesít nagyváradi tudósítónk, hogy ott renkívül hideg idő jár s több hegyvidéki községből fagyot jelentenek. A nyaralóhelyek közönsége ilyen körülmények között hamarosan ott fogja hagyni nyári fészket. A hűvös idő hatása egyébként leginkább a fővárosban látszik meg, ahova egyre-másra térnek vissza azok a nyaralók, akik máskor még szeptember végén is hűségeen gyönyörködnek az őstermészetben.

— **Menjünk vissza.** Csángóékról van szó. Kibontották a nagy batyut s lehuzták a határjáró csizmát, hogy nagy sokára hazaérkeztek. *Sándor* egyháza azonban újra csomagolnak s az elkeseredett csángó testvérek emígy beszélnek: Menjünk vissza a világra! Aztán lá is ülnek és meghányják-vetik az ügyet, hogy miképpen is kellene hát vagy jobbra fordítani az ügyeket, vagy elmenni megint világra. A hazai betegség nagyon beléjük ütött már, mert most, hogy oda-künn ami termés megmaradt, senki be nem takarítja. Az árvíz leütötte lábáról a jószágot s ha még volna valami behordani való, azt nem engedni az idejük, mert bizottságot is kell alakítani, küldöttséget meneszteni, aláírást gyűjteni. Egy monstre kérvényt már el is küldtek a földmívelésügyi miniszternek, azt ott javában tárgyalják is már. Mult szombaton pedig deputációba jártak az alispánhelyettesnél s ott bepanaszolták *Kriek* Béla jegyző urat, akiről azt mondták, hogy négyezer forintot szedett be tőlük azért, mert kiállította a kataszteri íveket, holott az ilyen ingyen kell adni a jegyzőnek. Ezért is, meg az árvíz miatt is szegény csángók nagy busulásnak adták a fejüket s most, hogy jövő esztendőre még adót is kellene fizetniük, mert tizenöt esztendeig amígy is ingyen bírták a földjeiket, összeülnek, megmegeged a panaszos szavuk s azt mondják: menjünk vissza, emberek!

— **Sikkasztó körjegyző.** Említettük, hogy ifj. *Láner* Sámuel rónapataki körjegyző nagyobb összeg elsikkasztása után megszökött. A megye alispánja most a következő körlevelet adta ki ellene:

Nagymérvű hivatali sikkasztást elkövetett breznóbányai születésű ifj. *Láner* Sámuel rónapataki körjegyző e hó 14-én valószínűleg Amerika felé szökött, lehetséges azonban, hogy utóval nem rendelkező, még az ország területén tartózkodik. Felkérem ennél fogva az összes hazai hatóságokat, hogy nevezett erőleves nyomoztatni s közrekerítés esetén letartóztatni és idekísérteni sziveskedjenek. Személyleírása: 31 éves, termete alacsony, szikár, arca kerek ed, szeme sárgás barna, szemöldöke szőke, haja vereses, kopaszodásnak indult, bajusza, szakála vörhenyes, utközben azonban levette. Ruházata: zöldes színű vadász kalap, fekete kabát, szürkés nadrág, barna havelok felöltő, fűzős cipő.

— **Összeomlott templom.** Augusztus elején — mint már megírtuk — borzasztó orkán pusztított Amerikában. Ez az orkán az amerikai magyarságot is érzékenyen sújtotta, amennyiben *Penszilvánában* *Me* *Adooban* romba döntötte az épülőben levő római katolikus magyar templomot. Dében fél egykor tört ki a vihar, amelynek útjában állott a templom is, már csaknem készen. Az a rész, ahova a torony és az ajtó esik, meg nyitva állott s itt kapaszkodott bele a vihar az épületbe, leemelte tetejét s a kilenc lab magas kőfallal együtt a földre dobta. A kárt mintegy ezeröt száz dollár becsülik; még azonban nem lehet tudni, ki szenvedti kárt, a magyarság-o, vagy a templom építője. Az utóbbi esetben is nagy a baj, mert a templom most már nem készülhet el kellő időre.

— **Frakk a hegyek közt.** Tisztelet becsület az angolnak. Csodás nemzet s érdemes hozzájuk eljáráni gyárnézőbe, még politikát is lehet tőlük tanulni. Hanem az apró bogarait bizony már elhagyhatnák, vagy legalább otthon hagyhatnák. Arról panaszkodnak ugyanis a svájci nyaralók, hogy a milliókkal dobáló angolok minden áron azon vannak, hogy az előkelőbb vendéglők ebédlőibe csakis frakkban lehessen belépni s mivelhogy a svájci hotelosnak az angol adja meg a főjvedelmet, félni lehet, hogy törvény lesz ebből az istentelenségből. Mi az angliust teszszük felelőssé érte, ha egy napon ilyen utleírásokat hoznak az európai lapok:

A hókorszoruzta bércék mosolyogva néztek a völgyben feketéllő frakkokra...

— **A főváros az árverési csarnokokról.** A kereskedelmi miniszter felhívta a főváros tanácsát, hogy a nemrég felállított adóárverési csarnokok új intézményéről adjon tüzetes felvilágosítást, vajjon az a gyakorlatban a remélt módon bevált-e? A tanács tegnap kimerítő jelentésben felelt a miniszternek. E szerint az adóügyi raktárak és hatósági árverési csarnokok felalutnak minden várakozáson felül megfelelnének. Ez idő szerint ugyan még csupán két ilyen csarnok áll fenn, a Duna jobb és bal partján, s ezek is helyiségeiknek elég tökéletesen voltak kivánatos színvonalra még fel nem emelkedhettek, mind a mellett a nagyközönség körében már is bizonyos népszerűsége (!) vergődtek. A közönség elég nagy számban látogatja őket s lassankint kezd a vételkedve is megjönni. A hivatásos árverezőket a csarnokból kezdik kiszorítani, vezető-emberüket pedig már végleg ki is tiltották. Ily módon sikerült elérni, hogy az elárverezett ingóságok becsértékének 60 %-át teszi az átlagos vételár, holott ez az azelőtti adóárveréseknél még kivételképpen sem fordult elő. Megszűnt az a régebben meglehetősen szokásos visszaélés is, hogy az árverést vevők hiányában nem lehetett megtartani, mert az adós a hiénák vezetőjével megegyezett s azok a kitűzött árverés előtt eltávolítottak. Igen hasznosnak bizonyult az az intézkedés is, hogy a hatósági árverések ellenőrzésére egyik kerületi választmányi tag az árveréseken mindenkor jelen van. Szóval a tanács a csarnokok működésével meg van elégedve s az intézményt a jövőben még fejleszteni és tökéletesíteni akarja. Örömmel üdvözlöi a miniszternek ezt a tervét is, hogy a bírósági és esetleg zálogházai árverésekre hasonlóan nyilvános állami árverező csarnokokat kíván felállítani. Óva inti azonban a minisztert, hogy azokat magánvállalkozó vezetésére ne bizza, mert ez tönkre tenné az egész intézményt s azt hasznathajó üzletlé alacsonyításá le, míg közvetlen állami kezelés és felügyelet alatt ugy az adósok, mint a hitelezők javára fényesen virágozhatik. Megjegyzni végül a felterjesztés, hogy Bécsben most egészen hasonló tervezetben dolgoznak, annak egyrése a szaklapok utján már nyilvánosságra is jutott s az abban felhalmozott anyagnak tanulságos hasznát vehetné a magyar miniszterium is. Szóval a tanács nagyon meg van elégedve. Már most az árverezést szenvedő polgárokon a sor, vajjon ők is olyan kiváló intézménynek tartják-e a csarnokot? Aligha.

— **Tíz nap óta temetetlenül.** Kis-Garamon ezéltől tíz nappal meghalt egy özvegyasszony. Nem afféle vén özvegy, hanem a fiatalabb fajtaból való s még elég szemrevaló is. A járás orvosa valami belső betegséget konstataált rajta s azt mondta, hogy ez volt a halála oka. Már majdnem el is temették az asszonyt, amikor kiszült, hogy nem is egészen úgy esett a baj. Az asszony megmérgezte magát. Egy kosztosa volt s azzal valami kis szerelmebe esett s mert a szerelme eredményesnek bizonyult, elemészette magát. Az orvos rögtön bejelentette az esetet a szolgabírósnak. A szolgabírósi hivatal azt mondta, hogy nem ő illetékes a vizsgálatra, hanem a járásbírósnak s a két hivatal veszekedni kezdett az illetékesség kérdésén. Csak kezdett, mert még ma se fejezte be s a szerelmes özvegy asszony holtteste még mindig temetetlenül fekszik a temetőben. Most már jó volna pedig rendbe jönni az illetékesség dolgával, mert a temető körüli házakból ki kell költözni a lakóknak a szag miatt. S még valami országos nyavalva is támadhat abból a tíz nap óta temetetlen szerelmes özvegy asszonyból.

— **Véres bucsu.** Régi igazság az, hogy bucsu nem mulhatik el nálunk verekedés nélkül. Ezt bizonyítja a csésői bucsu is, amelyen — mint komáromi levelezőnk táviratozza, szintén összeküldömböztek a legények s botokkal és késekkel érveltek egymással szemben. A verekedésre ott termelt *Bhanyai* István csendőrrészes vezető és csendreintette a legényeket. Ámde a csendőr rendszeren nem imponál a mi legényeinknek, ha egy kis ital van a fejükben s a csésői bucsu is az történt, hogy *Tárvok Zsiga* mol-

nárlegény nekiment a csendőrnök s ki akarta a kezéből venni a fegyverét, hogy azt az őrsvezető hátán próbálja ki. Ámde a csendőr se volt rest, ki-rántotta a kardját s olyan alapos vágásokat mért a molnárlegény fejére, hogy a boldogtalan molnárt lepedőben vitték a kórházba. A szolgabírósnak megindította a dolgotban a vizsgálatot s a csendőrség is kiküldött egy hadbíró a községbe, aki megállapítja majd, hogy a csendőrrészes vezető jogosan használta-e a fegyverét; a legények azonban ezután is meg fogják támadni a csendőrt, amíg csendőr és bucsu lesz a világon.

— **Családirto rendőr.** Borzalmas vérengzésről ad hírt munkácsi tudósítónk. Egy volt munkácsi rendőr, aki jelenleg a várossal szomszédos *Bereg-Rákoson* lakott, tegnap *lemészárolta hat tagból álló családját.* A családirásra valami örökségi ügy fölött keletkezett perpatvar miatt vetemedt a gyilkos. Két gyermekén, feleségén és édestestvérén kívül megölte két sógornóját is. Amikor áldozataival már végzett, bement Munkácsra és bejelentette tettét a rendőrségnek. Rögtön letartóztatták és vallomása közben vérfagyasztó cinizmussal vágta oda:

— *Szánom, bánom, hogy nem több embert öltem.*

— **Iskolaorvosi tanfolyam.** A budapesti egyetem orvosi karán a középiskolai iskolaorvosi és egészségügytanári tanfolyamra való felvételt íránt a kérvények szeptember 1-től 10-ikéig nyújthatók be az orvoskari dékáni hivatalban.

— **A szegedi kiállítás.** Szegedről táviratozzák, hogy a szegedi mezőgazdasági országos kiállítás összes épületei már elkészültek és a kiállítási tárgyak is nagy tömegben érkeznek. A házi-és gazdasági ipar díszes pavilonját a kiállítási tárgyak nagy tömege miatt jóval meg kell nagyobbitani. *Szél* Kálmán miniszterreljáró a kiállítás elsőszögét értesítette, hogy a kiállítást ő is meglátogatja. A kiállítás íránt egyre fokozódik az érdeklődés s a lejtővolabbi megyékből is sok bejelentés érkezik csoportosan történő látogatásokról. A temesvári hadtestparancsnokság a hatóság kérelmére katonaságot bocsátott az elszállásoló bizottság rendelkezésére.

— **Beiratások.** A Murányi-utcai elemi iskolában a beiratások a következő sorrendben történnek: Szeptember 1-én az első osztályokba, 2-ikén a második osztályokba, 4-ikén, hetfőn, a harmadik, 5-ikén a hatodik, 6-ikán az V. és VI. osztályokba vesznek föl tanulókat. Szeptember 7-ikén kerül a sor az elkesztettek, amennyiben a fennmaradt helyek megengedik. Az első tanítás 9-ikén lesz. A beírásához szükséges okmányok az első osztályba jelentkezéknél díj- és bélyegmentes születési és oltási bizonyítvány, a többi osztályoknál az előző évi iskolai bizonyítvány. Felvételi díj egy korona, mely alól felmentésnek nincs helye. A tandíj 10 korona, de a szegénysorsuk tandíjmentesek. Az iparostanonciskolában szeptember 15., 16. és 17-ikén lesznek beírások 5-7 óráig, illetőleg 17-ikén 8-12-ig. Csak szerződött s előző iskolázást igazoló tanoncokat vesznek föl. — **Az Országos Nőképző-Egyesület** leánygimnáziumában szeptember elejétől harmadikáig tartják a beiratásokat. Az első osztályba az elemi iskola negyedik osztályát, az ötödik osztályba a polgári és felsőbb leányiskola negyedik osztályát végzett tanulókat veszik föl. A többi osztályokba polgári vagy felsőbb leányiskolai tanulókat csak felvételi vizsgálattal lehetnek át. A beiratási díj 10 forint, a tandíj pedig a I-IV. osztályokban 70 forint, az V-VIII. osztályokban 100 forint. — A bennlakással összekötött *Kolozsvári Kereskedelmi Akadémiában* az 1899-1900. tanévre vonatkozó beiratások szeptember 1-4. napján tartatnak a tanév ünnepélyes megnyitása pedig 5-én délelőtt 10 órakor lesz. — **Az allatorvosi főiskola** rektori hivatala tudatja, hogy az allatorvosi főiskolán az 1899/900. tanév elején tartandó pótszigorlatok szeptember 4-én veszik kezdetüket. E szigorlatokra való jelentkezés időpontja szeptember 1-3-ig. — A pesti izraelita hitközség elemi és polgári főiskolájában e hó 30-án, 31-én és szeptember hó 1-én mindenkor délelőtt 8-12 óráig lehet beiratkozni. A pótló, javító és felvételi vizsgálatokat ugyanazon a napokon délután 3-5 óráig tartják. Tandíjmentességért e hó 25-ikétől 28-ikáig lehet folyamodni.

— **Halálozás.** *Heger György* fővárosi háztulajdonos tegnap este hosszas szenvedés után hetvenhat éves korában meghalt. Temetése holnap délután fél négy órakor lesz VIII. Kőfaragó-utca 8. számú házból.

— **Irodalmi pályázatok és futóversenyek.** Az ember megbocsátja a legrosszabb ódat is, ha elgondolja, hogy az elkövetője tizenkét-tizenhat éves gimnázista és a pályadíjak kiosztása után versenyfutást rendeznek egymás között a pótlók és a prózairók. A svábhegyi Paula-lakban volt ilyen irodalmi-és sport-verseny. Díjat nyertek: *Rózsa Dezso*, *Auer György*, *Weisz Géza*, *Márkus Margit*, *Fon Béla*, *Auer Pál*, *Márkus Irén*.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán tízezer koronát nyert 2997, öt-ezer koronát 41566, 46446, *kétezer koronát* 10663 51584 15583 83807 15072, *ezereket* 38704 30289 68893 82607 95061, *ötszáz koronát* 69856 42675 82107 91218 24314 40221 86183 98012 41260 3450 10939 76793 91257 64690 21292 99895 28368 99164 51815 3639 90209 28481 63624 95309 20459 7227 69116 34486 78836 99826 34600 89416 7425 78204 2271 27208 63270 54194.

— **Ingeny előadások Ós-Budavárban.** Ós-Budavára igazgatóság arról értesít, hogy holnap, csütörtöktől kezdve az operett és vígjáték előadásokhoz a rezervált páholvokat és zártsekeket az

előbb érkező 500 látogatónak, akik a pénztárná váltják meg a jegyüket, ingyen adják. Holnap este 1/8 órakor színr kerül a *Hódító Robur* bohózat és 1/9 órakor a balletoperette *A gésgimnázium.* A variété előadás a fényes augusztusi műsorral 10 órakor kezdődik.

— **A Dreyfus-per** rennesi vértárgyalásáról a *Telefon* Hírműködő naponta már a délutáni és esti órákban kimerítő referátát közöl távirati jelentései alapján. E referáták felolvastát mindig a háromszoros riadójel tudatja a publikummal.

(x) **Ha őszül a haja,** vegyen Hair-regenerátort 1 forintért Zoltán B. gyógyszerárban (Budapest, Nagykorona-utca 23.), ettől a haj eredeti színét visszanyeri.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében augusztus 18-ától 6 napra kiállítást rendezett olajfestmények, vázlatok, arcképek és díszes keretbe foglalt modern olajnyomatokból. A kiállított tárgyak olcsón beszerezhetők. Szent képeket, nemzeti és családi címereket, fénykép után készítenő arcképeket üvegzéseket és üvegzéseket, régi képek restaurálását, a műterem rövid idő alatt elkészít. A kiállítás díjtalanul meglekinthető Budapest, VIII., Hunyady-utca 27.

(x) **A Henry-örkusz** előadásai nagylátogatótlágnak örvendenek, miután az igazgató változatos műsört mutat be. A közönség a műsor minden egyes számát nagy tüsssal fogadja. Holnap csütörtökön, e hó 24-én este 1/8 órakor nagy díszelőadás lesz.

La marquise O. de Cologne.

Budapest, augusztus 23.

Méltóztatik érezni, hogy a demokratikus társadalmak ma már nem elégesznek meg a közönséges, természetadta szagokkal. A jó ég tudja, hogy miért vesztette el minden jogát a bazsalikum meg a köménymag s hogy a legdemokratikusabb kereskedőlegény is miért loocsoldódik olcsó illatszerekkel? Mióta keveske egy forinton egy felliternyi szagos vizet lehet kapni a körüti illatszerezeknél, komoly aggodalmaim vannak, hogy a demokrácia nem elég tartós politikai hitvallás. Tartozom pedig annyi őszinteséggel, hogy a fentirt marquise nem egyéni név, hanem fogalom, mely előáll a következőképpen: Feltesszük, hogy Köln városából éppen ma indul el Mayer Mártha kisasszony Páris felé. Ambiciózus lányka, aki megunt a német diákok szerelmi dadogását s mivelhogy bizonyos értékek vannak a szeme kékségében, odamegy, ahol van érzék az emberekben ilyesmí íránt is. A Mayer Mártha név pedig rossz, mert Párisban dühöng a demokrácia s minden pipogya fráter demokratának tartja magát. Mayer Mártha tehát Kölnből származván, röviden felveszi a Marquise O. de Cologne nevet. Én nem akarom Mayer kisasszonyt bántani s az igazí nevéit is csak azért árultam el, mert illetlennek tartanám, ha tőlem tudná meg valaki, hogy Cohen milliomos ur ugyanilyen módon jutott a Bojano herceg névhoz s hogy a Times levelezője Bloeswitzből származván az O. de Bloeswitz névvel loocsolta agyon régi, bazsalikum szagu polgári nevéit.

Amikor tehát előkelő párisi asszonyok szalonjairól van szó, olyan szalonokról, ahol „fogadnak”, ahol államférfiak, pénzemberek, művészek, akadémikusok és költők fordulnak meg, bizonyos maliciával mindig azt kell gondolnunk, hogy a ház urnójét valamikor Márta Meyernek hívták. Hogy mint vedlik át ez a német kisasszony O. de Cologne marquise-á s mint tülekedik fel a trubockói hercegnő előkelőségéig, arról a következők nyújtanak felvilágosítást.

Georgina kisasszony szegényen kezdte. Talán harmadosztályu vasúti jeggyel indult neki a karriernek. Mindössze abhoz értett, hogy miként lehet fájdalom nélkül koppasztani. Így koppasztott össze nagy vagyont érő arany tollat. A boldogsághoz csak egy dolog volt még kívánatos, a cím, vagyis az, hogy miként lehetne Georgina kisasszony marquise O. de Cologne. Apróhirdetéseben ajánlközö marquise van elég Párisban is, Georgina kisasszony tehát felfogadta férjnek. A marquis vén lump volt s csak a neve ért valamit. Nem is bírta sokáig a jólétet s mivelhogy egyebet sem tehetett szegény, mint evett, ivott, egy napsugaras regelen megütötte a guta. Örökségképpen ráhagyta a francia demokráciára gyászoló özvegyét, aki most nagy szelont tartó O. de Cologne s intézi a politikát.

A Boulevard du Temple egyik kis színésznyője a második a sorozatban. A legmeztelenebb szerepeket bántaloms szemtelenséggel „csinálta.” Végre megunt a dolgot s nyugalomra vágyott. Vett magának egy eleven, valósgas herceget, akinek fejedelmi vér folyt az ereiben. A vér jogán aztán belekerült a herceg családjába s mindössze az a panasz van a szalonját látogató uraknak, hogy a kis hercegnő előtt *semmit sem lehet beszélni*, mert filigípirul. El is nevezte egy ur, aki még szilvafa korából ismerte, *Princesse Revanchenak.*

A harmadik s ozuttal utolsó *otkolony* marquise

szintén a színházból indult ki. A kicsikét azonban földözi a balsors. Minden erőfeszítése dacára sem képes marquiszt fogni, mivelhogyan nem akar jövendőbeli férjének tizenöt louisornál többet fizetni havonként. Alkuban áll már valakivel, aki harmincért elfogadná is állást, de a marquis-jelölt hallani sem akar ilyen nagy összegről.

— Köszönöm — mondja — ha önnek harminc louisdorja van havonta, egyebet sem tesz, mint hölgyek után szaladgál. Különben pedig ilyen frátereket oloszóban is lehet kapni . . .

Ime milyen olosó Párisban is az eau de Cologne, nem csoda hát, ha komoly aggodalmaim vannak, hogy a demokrácia nem elég tartós politikai hitvallás.

G—a.

A locsolási engedély.

Debrecenben csak külön miniszteri engedéllyel szabad locsolni. Most végre engedélyt adott a miniszter — próbálocsolásra.

Egy futár (a belügyminisztériumban faldokolva):
Kérem . . . kérem . . .

Hivatalnok: Mi az?

Futár: Kérem . . .

Hivatalnok: Mi az? Hát nyögjön!

Futár: Tűz . . .

Hivatalnok: Tűz? Hol?

Futár: Debrecenben . . .

Hivatalnok: Ja, Debrecenben! Üljön le kérem. Parancsol egy szivart?

Futár: De kérem . . . ég . . . gyorsan kérek miniszteri engedélyt . . . locsolásra . . . oltásra . . .

Hivatalnok: Tessék fölmenni harmadik emelet ötödik ajtó.

Futár: Köszönöm! (fölrohan)

2. hivatalnok: Mi tetszik?

Futár: Tűz Debrecenben . . . locsolási engedély . . .

2. hivatalnok: Várjon. (Futár vár. Egy félóra után.)

Futár: Kérem, sietős a dolog.

2. hivatalnok: Az iratok már az elnöki osztályban vannak. Le fogjuk küldeni az alispán és a polgármester utján.

Futár: Oh, jaj! Nem lehetne gyorsabban?

2. hivatalnok: De lehetne. Menjen második emelet tizedik ajtó, az iktatóba.

Futár: (elrohan).

Az iktató: Menjen az elnöki titkár urhoz. De várjon, mert sokan vannak nála. (Futár el).

Az elnöki titkár: Uram, ígérhetem önnek, hogy ebben az ügyben minden lehető el fogok követni. Egyébként forduljon az elnöki tanácsos urhoz . . .

(A futár végre megkapja a locsolási engedélyt, rohan vele vissza Debrecenbe. Az elindulásakor égő ház helyén új épület van, amelyen éppen bokrétaünnepet ülnek.)

A pallér: Éljen Steinmanger háztulajdonos ur, éljen Reisz és Weisz építész ur, éljen Bruchsteiner építőmester ur, éljen Drahovec pallér ur, éljen Stivák munkavezető ur és az összes munkások! (Iszik.)

Mind: Éljen!

A futár (ősz szakállát lengetve): Itt a locsolási engedély!

—o—.

FŐVÁROS.

(*) **A villanyos sietség.** Micsoda csoda az, hogy valaki Párisban belekiált a masinába s itt minálunk azt menten meg lehet hallani. Aztán micsoda csoda az is, hogy mire a fővárosnál három krajcárnyi követelést számfejtnek, éppen százszor lehet elmenni Párisba. A telefonigazgatóság szörnyen panaszkodik most a főváros lassúsága meg a sok számfejtés miatt, mert hogy fél év alatt sem tudja behajtani a telefonért járó díjakat. Kimondta ugyan a tanács, hogy előre fogja kifizetni a telefonért járó díjakat, de mivel a számfejtés vagy fél esztendőig tart, a telefonigazgatóság esőbőrből vödörbe esett. A telefonigazgató mindenfelét megróbbalt, hogy valahogyan segítsen ezen a dologon s talált is valamiféle orvosgót, de azért éjjelenként még most sem tud aludni. Ugyanis azon tőri a fejét, hogy mi az ördögnek kell annak a városnak villanyos sietséggel beszélgetni, aki annyira ráér elvégezni a dolgait.

(*) **Gróf Zichy Jenő múzeuma.** A Budapesti Napló adott először hírt arról, hogy gróf Zichy Jenő mindazokat az értékes néprajzi tárgyakat, amelyeket a Kaukázusban s Oroszország ázsiai részében és Kbinában gyűjtött, külön muzeumban egyesíti. A némes gróf a muzeumot a saját költségén építteti a VI. kerület rózsaucai palotájával kapcsolatosan. A két épületnek pompás közös homlokzata lesz, a gróf címerével s ezzel a föllíráttal: *Zichy Jenő gróf múzeuma.* A muzeum egyemeletes épület lesz s a külsejével is

diszére fog válni a fővárosnak. A székesfőváros magánépítési bizottsága tegnap foglalkozott a gróf muzeumának a terveivel s az építésre vonatkozó engedély megadását javasolta. A tervek most a közmunkák tanácsához kerülnek.

(*) **Az új vámvonalak épülete.** A közlelemzési és közigazgatási bizottság több tagja *Folkusházy* Lajos tanácsjegyző vezetésével tegnap és ma megtekintette az új vámvonalak új épületeit. Valamennyi vámpépület kőművesmunkája kész már, úgy hogy szeptemberre tető alá hozhatók. Legtöbb baj volt a X. kerületi fehérvári vámház-épülettel, amelynek sziklás talaja van. Ennek a kutját már huszonöt méter mélységig ásták s csak most kezd a víz bele szivárogni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Nemzeti Színház megnyitása.** A Nemzeti Színházban lázasan dolgoznak a szünetidő alatt megkezdett munkálatokon, hogy a szezon megnyitására teljesen készen legyenek. Miután pénteken, e hónap huszonötödikén lesz az első próba, a színház művészei és művésznői már mind megérkeztek a fővárosba nyári üdülésükből. Gróf *Festetics* Andor, a színház igazgatója, tegnap érkezett meg Lelléről s pénteken megjön gróf *Kelevich* István Rahóról, ahol a nyarat nagyobbreszt töltötte.

** **Perotti Győri.** Perotti Gyula, az Operaház hőstenoristája *Bartók* Matildal és *Fodor* Ernő zongoraművésszel e hó 26-án Győrtől hangversenyt fog tartani. Az érdekes hangverseny elő nagy várakozással tekint a győri közönség.

** **A Betyárvilág Kassán.** A *Betyárvilág*, *Márkus* József és *Fejér* Jenőnek a Népszínházban sikert aratott operettje a vidéki színházok közül először az új kassai Nemzeti Színházban kerül színre. A szépenéjű operett bemutatója október havában lesz s a bemutató előadásban a két szerző is jelen lesz.

** **Hangverseny.** A nagymarosi Korona-üdvözlő helyiségében e hó 26-án hangversenyt rendeznek, melyen *Manheut* operatőrekes és neje *Manheit-Schuller* asszony, továbbá *Pallos* Pál zongoraművész fograk közreműködni.

** **Hírek a Népszínházról.** Holnap, csütörtökön *Varney* operettje a *Diákisasszonyok* kerül színre a főbb szerepekben *Küry* Klára, *Bárdy* Gabi, *Gazzi* Mariska és *Blaha* Sárival. — Pénteken *Audran* operettje, a *Baba* kerül színre *Hegyi* Arankával és *Küry* vel a fő női szerepekben és ez alkalommal a még nyári üdülésen levő *Csatai* Zsófi szerepében *Szakács* Andorné, a budai szinkör tagja fog vendégszerepelni.

** **Eljűlt a színpadon.** *Barzscu* Agathát, az utóbbi időben sokat emlegetett német drámai színésznőt, aki, mint megirtuk, a román színpadra készült átlépni, Brassóban, ahol most vendégszerepel, egy kis színpadi baleset érte. A művésznő az *Éva* című dráma címszerepét játszotta s egyszerre csak nyílt jelenés közben ájultan esett össze. Az előadást félbe kellett szakítani.

** **Görög nemzeti színház.** György görög király elhatározta, hogy Athénben Nemzeti Színházat épít. A színházat a jövő évben már meg is nyitják. Az új udvari színház igazgatója *Vlacho* Angelo író lesz. Színésztalentedűi, írják ennek a hírek az ötletéből egy külföldi újságnak, bőven vannak az új Görögországnak, de annál kevésbé van eredeti repertoárja. Ezt csak ezután kell majd megteremtetni. Athénben eddig kizárólag a szenzációs francia házasságtörési drámákat adták. Nagy reményeket fűz a görög színpad *Bernardakis* Demetrius fiatal dramáiról tehetségéhez. Ez a fiatal író eddig több nagyon hatásos darabot írt. Eddigi drámái *Merope*, *Doxapatry* *Maria* és *Fausta* nagy sikereket arattak. A megnyitandó új görög nemzeti színháznak már egy nagytehetségű drámai hősnője is van: *Paraskevopolos* Evangelina. Neki közzönhető voltaképpen, hogy a király elhatározta magát egy athéni udvari színház alapítására. A fiatal művésznő, aki egy nyomorúságos vándor színészcsapatot tartozott, egy ízben az udvar előtt eljártozta a fentebb említett *Fausta* címszerepét s játéka annyira elragadta a királyt, hogy elhatározta egy állandó udvari színház alapítását.

** **Dalos Színház.** Érdekes újdonsága lesz holnap a *Dalos Színház*-nak, *Audran* bájos zenéjű operettjét, a *Népszínház*-ban *Kisasszony feleségem* címmel adott *Marjolaine*-t adjak elő, elsőrendű szereposztással és új díszletekkel. *H. Csillag* *Amália*, *Hatvani* *Károly*, *Balogh* és *Peterdi* kezeiben vannak a főszerepek. A tarsulat most az *Eszter* című bibliai melodramára készül, amelynek jövő heti bemutatója iránt maris nagy az érdeklődés.

** **A baba bajai Bécsben.** *Audran* operettje, *A baba*, amelynek nálunk olyan szép sikere volt s melyben *Náday* Ilonka fogja magát az *An der Wien*-színházban bemutatni, az osztrák császárvárosban nem kerül színpadra minden baj nélkül. A bécsi cenzura kifogásolja, hogy az operett első és harmadik felvonásában klastrombeli barátok szerepelnek s az operett hőse maga is egy fiatal abbé. A bécsi színház iriztatósága a cenzura aggodalmát olvatén-

képpen nyugtatja meg, hogy a klastromot tanítóképesítő intézetű változtatja át, a fiatal abbéből pedig tanítójelölt lesz.

** **Az új kassai Nemzeti Színház megnyitása.** *Szendrey* Mihály, az új kassai Nemzeti Színház jeles tehetségű fiatal igazgatója ez idő szerint Budapesten időzik s végleges megállapodásra jutott gróf *Festetics* igazgatóval, a budapesti Nemzeti Színház művészeinek kassai vendégszerepléséig. A megállapodás szerint a Nemzeti Színház Kassán három előadást tart és pedig szeptember 28-ikán: *Megnyitó prólog*, *Várady* Antaltól, amelyben a két színház közreműködése mellett *Jászai* Mari, *Csillag* Teréz és *Egry* Sára játsszanak; ezt követi *Bánk bán*. Szeptember 29-ikén *A nők barátja* és 30-ikán *Medea* kerül színre. Október elsején *Szendrey* jól szervezett társulata mutatkozik be *Berecz* Himfy dalaiban.

** **Lejo Lili a bécsi Operában.** *Lejo* Lili, a magyar születésű operatőrekes, holnap a bécsi Operában lép fel *Strauss* Teréz *A denevér* című operettjében. A művésznő Adél szerepét énekl.

** **Az Országos Színész Egyesület új alapszabályai.** A belügyminiszter, mint annak idejében megemlékeztünk róla, a nyár elején leiratban utasította az Országos Színész Egyesület központi tanácsát, hogy az egyesület részére új alapszabályokat dolgozzon ki és terjessze fel a miniszterhez. A tanács a leirat következtében háromtagú bizottságot küldött ki az új alapszabályok kidolgozására s ez a bizottság, mint értesülünk, elkészült munkálatával és az új alapszabálytervezetet az első őszi tanácsülés elébe fogja terjeszteni.

** **Miss Langtry házassága.** *Miss Langtry*, az angol színpad egyik elsőrendű csillaga, aki szépségén felül még millióss vagyonáról s arról is híres, hogy versenytáncos volt és sok ideig benső barátja volt a walesi hercegnek, a napokban férjhez ment és pedig nem is először. A szép színésznő első férje két esztendővel ezelőtt halt meg. Második férje, akit most kezével boldogított, Mr. *Hugo Gerald de Bathe*, *Henry de Bathe* angol tábornoknak a fia. Az esküvőt nagy titokban tartották meg s a tanukon kívül egyedül a művésznő leánya, *Miss Jeanne Langtry* volt jelen az esküvőn. Barátai közül a művésznő egyesegyedül a — walesi herceget értesítette arról, hogy férjhez megy. A walesi herceg levelet és több üdvözlő táviratot küldött „Lily”-nek, ahogy az angol trón örököse a szép színésznőt bizalmasan nevezi. Egy londoni újságírónak a művésznő maga így nyilatkozott házasságáról:

— Igaz, hogy férjhez mentem s a férjem Mr. *Bathe*. De az már nem igaz, hogy negyvenhét esztendő vagyok, mert csak harminckilencet tavaszunt el fölöttem. A jerseyi anyakönyv ezt kétségbevonhatlanul bizonyítja. Az uram — huszonnyolc esztendő. Gazdag-e? Nem tudom, még nem voltam a birtokán. A walesi herceg, aki régtől fogva figyelmes irányomban, ebből az alkalomból is bizonyosságát adta irántam való rokonszenvének. Mégis fájlalom azonban, hogy ezt a „barátság” férjhezmenésem ötletéből annyit emlegettek. A színpadon továbbra is megmaradok. Londonban többször fogok fellépni s aztán Amerikába megyek vendégszereplésre, ahova a férjem is el fog kísérni.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy ugyanazon a napon, amelyen a művésznő az oltár előtt esküdött, *Merian* nevezetű lova megnyerte a *Goodwood*-díjat, amely egyike azoknak a díjaknak, amelyért az angol turfmanek a legjobban vetékednek.

** **Magyar operatőrekes Bécsben.** *Haller* Irma, a Magyar Színház volt fiatal énekesnője legközelebb egy bécsi színpadon próbálkozik meg. A *Carl-Theater* *Offenbach* *Kékszakállú herceg* című operettjének a reprizével nyitja meg ezidei évadját s a fiatal magyar énekesnő ebben az operettben fog először bemutatkozni a bécsi közönségnek.

** **A berlini udvari opera Londonban.** A berlini *Börsencourir* arról értesül, hogy a berlini udvari opera ensemblesje a jövő év június havában Londonba megy vendégszerepelni. A vendégszereplésnek, amely a *Drury-Lane*-színházban lesz, az a célja, hogy a londoni közönségnek *Wagner* operáit a maguk eredetiségében mutassák be.

** **A Theatre Libre műsora.** Párisból írják nekünk: A *Theatre Libre*nek, másnéven a *Theatre-Antoinenak*, nagyon érdekes műsora lesz a jövő évben. A francia írói gárda fiatal tagjai, a nevesebbek, mind küldtek új, eredeti darabokat s színháznak, de az öregek is képviselve vannak. *Richepin*, *Donnay*, *Lemaître*, *Zola* stb. szerepelnek a műsorban. *Hugo* és *Saint-Arroman* dolgozták fel *Zolának* *Föld* című regényét drámának. Az idegen írók közül játszani fognak *Tolstojtól*, *Hauptmann*tól és *Ibsentől*. *Ibsennek* *Vadkacsa* című darabját *Séverin*nek, az ismert írónak felolvasása fogja megelőzni. *Tolstoj* színművét, a *Sötétség hatalmát*, *Jean Jaures*, a francia szocialista párt vezére fogja ismertetni a közönséggel.

** **Egy pár csizmacska.** *Carmen Sylva*, a költői lelkű romániai királyné, aki tudvalevőleg a színpad számára is ír, új darabot fejezett be. A darab két felvonásos vígjáték; a címe *Egy pár csizmacska* s a bukaresti udvari színházban fog először színre kerülni.

** **Sullivan új operettje.** *Sullivan* Artur, a *Mikado* szerzője, új operettet írt. Az operettnek exotikus tárgya van s csakhamar Ausztrália színháira.

§§ **A hozomány miatt.** Az öreg Szibi keveselte azt a hozományt, amit a mostoha fiának akartak adni. A tótvári dívassárról együtt jöttek haza az após, a menyasszony, a vőlegény, meg a legény mostoha apja. A hozomány felől tárgyaltak az egész uton, de sehogyan sem tudtak megegyezni.

— Ne vedd el! — mondta a mostoha.

— Nincs köze hozzá! Elveszem — felelte a legény.

Az öreg nagyon akaratoskodott s addig szidta a fiát, míg az megunt a dolgot s bicskát rántott s azt a mostoha apja szívébe mártotta. Az aradi törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet s egy évi börtönrre ítélte a gyilkos legényt.

§§ **A helyettes.** Schück Miksa korcsmárostól júliusban szabadságot kért a csaposlegénye. A korcsmáros megadta a szabadságot, de csak azzal a feltétellel, ha Schück, helyettes hoz a csap mellé. A helyettes, Miloszlavics György facér henteslegény, másnap munkába is állott s működését azzal kezdte, hogy már az első napon fölfeszítette a gazdái pénzeslőkjait s a benne levő száztíz forinttal Pancsovára szökött. Bár álnevet használt, a rendőrség méris nyomára akadt. A lopással ma foglalkozott a budapesti büntető törvényszék büntetőtanácsa s hat havi börtönrre ítélte Miloszlavicsot. Az álnev használásáért a bíróság még külön öt forint pénzbüntetésre, vagy egy napi elzárásra ítélte a vádlottat. A két ítélet jogerős lett.

§§ **Zsebmetsző.** Markusz Adolf még fiatal gyerek, mindössze tizenhat éves. De már van érzéke a mesterségéhez. Nem az utcán markol bele mások zsebébe, mert az profán hely volna. A temetőbe jár lopni s a gátszba borult övezvények zsebeit szokta kikutatni. A mai végtárgyaláson olyan routinnal tagadott, hogy az öreg zsebmetszők is megirigyelhetők volna a képességeit. Tagadása azonban mitem használt, mert a törvényszék két évi, javító-intézetben eítottendő fogházra ítélte.

§§ **Váltóhamisító erdőőr.** Dubovszky Lajos évek hosszú során át szolgált gróf Zay Miklósnál erdőőri minőségben s a zsaroló levelet a másik uttal küldözte gazdájának. A gróf egy darabig tűrte a dolgot, mikor azonban Dubovszky nagybátyjával, Dubovszky Lipóttal szövetkezve, egy 5500 forintól szóló váltót is hamisított gróf Zay nevére, megunt a dolgot s közokirathamisítás címén feljelentette a Dubovszkyakat. A budapesti büntető törvényszék mindkettőjüket vád alá helyezte s Dubovszky Lajost közokirathamisítás miatt mint teitet, nagybátyját, Dubovszky Lipótot pedig mint felbújtót két-két évi fegyházra ítélte. A királyi ítélőtábla szüneti tanácsa ma foglalkozott Dubovszkyék ügyével s a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

§§ **A visszaélők.** A törvényszéki tárgyaló teremnek ma holnap rendes alakjai lesznek azok, akiket rövidesen visszaélőknek lehetne nevezni. Nem a lopás, nem is a sikkasztás az, ami rossz emberré teszi őket, hanem a hálátlanság, amelyre nincs is paragrafus a büntetőkönyvben. Gazda Mihály az egyik, Bosnyakovits Kati a másik s a nagy tömegből ezért választottuk egymás mellé őket, mert mind a kettő szolgálatot és kenyeret adó gazdájától lopott és sikkasztott. Mindkettő állás nélkül lézengett a fővárosban s csupa könnyűlétségből jutott kereseti alkalomhoz. Az egyiket, Bosnyakovits Kait azonban a panaszosok kikönyörögték a törvényszéktől, úgy hogy a törvényszék kimondta ugyan rá a vétkést, de kénytelen volt felmenteni. Vajjon ezzel a jótéménnyel mikor fog visszaélni Bosnyak Kati?

§§ **Megint a hiénák.** A törvényszéki folyosó alakjai közt rég ismertek már a kis játékaiknak, de mindannyiszor új módját találják ki annak, hogy miképpen lehet megcsinálni a gseftet. A büntetőjárás-bíróság hirdetési tábláján kifüggesztett árverési terminus arra való, hogy aki venni akar a dobra kerülő holmból, elmeheessen a kényszer-vásárra. Csak hogy ez fáj legjobban a hiénáknak, miért is akadt köztük olyan, aki az augusztus tizedikére kiírt terminust meghamisította s a hirdetménybe tizenkettődikét írt. Boronkay kir. ítélőtáblai bíró jelentést tett erről az esetről a büntetőtörvényszéknek, amely megindította a vizsgálatot.

§§ **Bűnös gyermekek statisztikája.** A berlini városi iskolaszék érdekes statisztikát állított össze azokról a gyermekekről, akik már büntetve voltak. Nem a virgacsos büntetésről, nem a ferula s scuticával büntetett gyermekekről, hanem azokról van szó, akiket a törvényszék elé kellett vinni. A berlini iskolák tanítványainak száma a múlt évben 201.975. Ezek közül 359 gyermek, tehát 0.18 százalék volt büntetve. A bűnösök közül 318 fiú, 40 lány. Az első osztályban 71 fiú és 9 lány, a másodikban 114 fiú és 10 lány, a harmadikban 82 fiú 14 lány bűnös volt, kik közül pénzbüntetésre négyet, fogházra hetet, börtönrre szesztizenkettőt ítéltek.

§§ **A menekültök.** Brandspiegel Károly idehaza meglopta a szobatársát s a vizsgálat elől Prágába szökött. Ott Markovits Imre budapesti rendőrfogalmazónak adta ki magát — aki tanulmányuton van Prágában. Addig tanulmányozta a cseh viszonyokat,

amíg néhány csaláson rajtakapták, letartóztatták, el is itélték az árendőrfogalmazót. Büntetését most töltötte ki s hazajött Budapestre, ahol Puskariu vizsgálóbíró fogja tőle számon kérni azokat a bűncselekményeket, amiket Budapesten követett el. Gagitsér Károlyt, a szelvényhamisítót még Grácban őrzik. A gráci bíróság értesítette a budapesti törvényszéket, hogy a kiadatási eljárást megindították s Gagitsért nemsokára Budapestre szállítják. A gráci bíróság által kiadott személyleírás a szelvényhamisítóról ezt a figyelemre méltó ismertetőjelt jegyzi meg: Männliche Schönheit.

Nyiltér.

(Az s rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

A pesti izr. hitközség előljáróságától.

A közelgő zsidó főünnep alkalmából, ezennel közlöttem, hogy a Dohány-utcai templom, a Rombach-utcai zsinagóga, továbbá a Wesselényi-utcai fiúiskolai imaterem és a Sip-utcai leányiskolai imaterem imaszékeinek bérbeadása 1899. évi augusztus 27-én (vasárnap) kezdődik s naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—5-ig fog folytatattani.

Bérbeadási helyiségek:

- I. Dohány-utcai templomi imaszékekre nézve: VII., Sip-utca 12., I. em., 12.
- II. Rombach-utcai zsinagógai imaszékekre nézve: VII., Rombach-utca 7.
- III. Wesselényi-utcai imaterem imaszékekre nézve: VII., Wesselényi-utca 34. szám.
- IV. Sip-utcai isk. imaterem imaszékekre nézve: VII., Sip-utca 12. (leányiskola).

A Dohány-utcai templom és Rombach-utcai zsinagóga múlt évi imaszékberlei a megfelelő imaszékekre vonatkozólag a kibérelési idő első három napján elsőbbséggel bírnak. Budapesten, 1899. augusztus 16.

A pesti izr. hitközség előljárósága.

TÁVIRATOK.

Francia kém Németországban.

Königsberg, augusztus 23. A *Hartung'sche Zeitung* jelenti: Hétfőn Pillauban kémkedés gyanuja miatt letartóztattak egy *Mueller* nevű párisi franciát, aztán idehozták és átadták a büntető hatóságnak. A fogadóban megmotozták *Mueller* holmját, de terhelő adatokat nem találtak. *Mueller* állítólag levelezője egy párisi lapnak.

A csehországi zavarok.

Saaz, augusztus 23. Tegnap este zavargás volt itt. A zavargók bevették néhány ablakot a kerületi főnök házában, a csendőrkaszármányn és a cseh iskolán. A polgármesternek, a városi rendőrségnek és a csendőrségnek végre sikerült a tüntetőket szétoszlatni.

Transvaal a háboru előtt.

Pretória, augusztus 23. A transvaali kormány a lourenço-marquezi kormányzótól értesítést kapott a Transvaalban rendelt fegyverek és lövészek visszatartása ügyében. A kormányzó azt mondja, hogy Portugáliának minden nemzettel szemben, amelylyel békében él, tehát Transvaallal szemben is bizonyos baráti kötelességei vannak, de az angol kormány figyelmeztette Portugáliát, hogy a legutóbbi időben sok Transvaalban rendelt fegyvert és lövészt küldtek a Delagoa-öbölbe, amire nincs kielégítő magyarázat. Ennek következtében a portugál kormány, habár nem kételkedett benne, hogy ez az ügy végre kielégítő rendezésre jut, mégis szükségének találta, hogy gondoskodjék róla, hogy Portugália és Transvaal között kötött szerződés VI. cikkében említett garanciákat kellően figyelembe vegyék. A transvaali kormány úgy vélekedik, hogy ennek az értesítésnek a hangja nagyon bizonytalan.

A pestis.

Páris, augusztus 23. A *Havas-ügyönyörségnek* azt jelenti Oportóból, hogy ott tegnap megint egy pestises megbetegedést és egy halálesetet konstaltak.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 23. (*Gabonapiac.*) A gabonapiac nyugodt, de meglehetősen szilárd. Buza jól tartotta magát. Rozs 1/2 márkával drágább. Zab szilárd. Új árut keveset kínáltak.

London, augusztus 23. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában nyugodt, az árak változatlanok. A vidéki piacokon az árak általában 6 p.-vel magasabbak. Városi liszt 22 sh. 6 p. — 28 sh., repceolaj 22 sh. 3 p. (eladók). Tengeri 18 sh. 6 p. Behoztak 30,000 qu. buzát és 430,000 qu. zabot. Az idő pompás.

Berlin, augusztus 23. (*A Budapesti Napló tudósítójának távirata.*) *Esti forgalom.* Névszázalékos magyar

aranyjárdék —.—, Magyar koronajárdék —.—, Osztrák hitelrészvény 239.60. Osztrák-magyar államvasut 149.10. Déli vasut 33.25. Északnyugati vasut —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Oross bankjegy készpénz 216.60. Buschtiehradi —.—, Oross bankjegy —.—, (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, augusztus 23. Árfolyamok augusztusra. (*A Budapesti Napló tudósítójának távirata.*) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 239.60. Osztrák-magyar államvasut —.—, Déli vasut 33.60. Osztrák aranyjárdék —.—, Olasz járdék 92.55. Laura-kohó 263.—, Harpeni 196.50. Discont 194.20. Alpési —.—, Bécsi bankjegyesület —.—, Csöndes.

New York, augusztus 23. *Liszt* helyben 2.65. Buza augusztusra —.—, szeptemberre 76 1/2, decemberre 79 1/2. Tengeri augusztusra 37 1/2.

Chicago, augusztus 23. Buza augusztusra 72 1/2, tengeri augusztusra 31 1/2.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Egy olvasó. Meglehet, hogy annak a családnak előelő szereplésében van valami gondviselészerű, de annyi bizonyos, hogy egy a parlamentben, mint a delegációban, miniszteriális büroban és a vármegyében a család tagjai csak díszére valnak az ősi névnek, amelyet viselnek. Nem szerencsével vagy stréberséggel, hanem kiváló egyéni tulajdonságaikkal, nagy eszükkel és törhetetlen szorgalmukkal vitték ilyen nagyra valamennyien. Az ilyen erényeket pedig tisztelni kell.

L. H. Ozora. Az az elv, hogy a törvény nem tudása nem mentség, nem olyan kéréshetetlen intézkedés, mint őn mondja. Igaz, vannak esetek, amikor nehéz eligazodni a paragrafusok labirintusaiban, de innét is ki lehet jutni, még fiskálisa sincs minden apró-cseprő dolgoknál szükség. Nemrég hosszabb cikkekben emlékeztünk meg a Grill-féle jogi könyvtár egy füzetéről; ez a vállalat, amelyet dr. *Márkus* Dező szerkeszt, népszerűen tárgyalja azokat a jogi kérdéseket, amelyeknek az ismerete a gyakorlati életben föltötte fontos. Eddig a következő füzetek jelentek meg: 1. Az esküdek kézikönyve (40 krajcár); 2. Az örökbelegadásról (30 krajcár); 3. A házasságon kívül született gyermek joga (20 krajcár); 4. Az örökösödési eljárás (40 krajcár); 5. Magyar házassági vagyonjog (40 krajcár); 6. Föld-, ház- és keresetadó (40 krajcár); 7. A házasságkötés szabályai; 8. Az okiratok és értékpapírok bírói megsemmisítéséről (40 krajcár); 9. A vasárnapi munkaszünet (30 krajcár); 10. Lakbérleti szabályok (30 krajcár); 11. Adótörvények (40 krajcár). Bármelyik füzetet megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

K. L. Pápa. Beküldött részvényei dolgában illetékes helyen kérdést tettünk, de még eddig nem kaptunk választ. Méltóztassék tehát egy kis türelemmel lenni.

Z. K. Sátoralja-Ujhely. Neuwirth (Nagy) Jenő sohasem volt a *Budapesti Napló*nak sem belső, sem külső dolgozója. Ha annak adja ki magát valótlanul állít.

Erdély. A kérdezett lakása, a budapesti cím- és lakjegyzék szerint, Ferenc-körut 23. Ha onnan kiköltöztött, mint őn állítja, akkor új lakását a rendőrségi bejelentő hivatalban (V., Zrinyi-utca 2.) tudhatja meg, ahol 15 krajcár illeték lefizetése ellenében megmondják.

96953. sz. előfizető. 1. Nem valószínű, de megtörténhetik, hogy még a jelen országgyűlés fogja letárgyalni 2. Ez hivatalos titok még most, de mi is hallottunk már róla. 3. Akármelyik nagyobb férfiszabóüzletben megtanulhatja.

L. B. M. Az újság címét, jellegét, megjelenésének idejét, szerkesztőjének, kiadójának és nyomdászának nevét és lakását be kell jelenteni (írásban) az illetékes közigazgatási hatóságnál. Ez tudomásul veszi a bejelentést s erről végzésileg hivatalból értesíti. Ezen végzés alapján aztán az illetékes postai és távirati igazgatóságnál kérheti a porto-kedvezményt.

F. E. Szent-Király-Szabadja. 1. Államilag segélyezett mechanikai tanműhely, Budapest, Alkotás-utca 16. Igazgatója: Süss Nándor. 2. Az a legjobb pályma mi szerintünk, amelyhez őn is a legtöbb hajlandósággal bír.

H. Aranka. A kérdezett hölgy már idősebb, mint hitték.

G. R. Nagyvárad. A szerkesztői üzenetek munkáját nagyjából Clair Vilmos kollegánk végzi.

Sorsjegyek.

94.695. sz. előfizető. Három sorsjegyet kihúzták: a 40 forintos budait (36.132. sz.) 62 forint 50 krajcár nyerménnyel, 6669—12. és 6669—16. számú magyar vörös-kereszt sorsjegyeit pedig 6—6 forinttal. A többi nem nyert.

Marokkó. 6047—18. sz. magyar vörös-kereszt sorsjegye 6 forint 50 krajcár nyert, a többi semmit. **Dr. M. S. Nagy-Enyed.** 4999—52. számú Bazilika sorsjegye 6 forintot nyert. Főszerkesztőnk köszöni a szives üdvözlötet s azt viszonozza.

N. G. Győr. — **M. K. Tapolca.** — **D. S. Sátoralja-Ujhely.** — **L. M. Duna-Pentele.** — **L. Zs. Ujpest.** — **B. L. D.** — **Török-szász.** — **B. S. Kőrömbánua.** — Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Asszonyát szívemnek . . .

— Mutató az *Eszter* című bibliai melodrámból. —

Királyi házában tornácán ül Dávid,
Hárfa kezében —
Arra megy Bethsabé, termete sudárfa,
Hajzata ében.
Hasad arcán hajnal, mint a frissen hullt hó
Homloka színe —
Hallgat hárfa-hangra, halkán hívó hangra,
S reszket a szíve,
Hogy zeng-zsong a hárfa:
Asszonyát szívemnek ha ölelem:
Nem vétek — szent erény a szerelem!

Jó hadból Úriás, Bethsabé férje . . .
Hitvesem, jöszte!
Szólítja igyén, szólítja sűrűn —
Már könnyek közte . . .
Majd felbődül, s ordít — hogy reszketve megreng
A fal beléje —
Asszonya nem hallja . . . hisz egy hangot hall csak
Most Bethsabéje,
Mit zeng-zsong egy hárfa:
Asszonyát szívemnek ha ölelem:
Nem vétek, szent erény a szerelem!

Megy hadba Úriás — törbe hogy ejtsék . . .
Dávid rendelte!
Törbe is ejték, holtra sebeztek —
Kiráppan lelke!
Végső gondolatja asszonyához tér meg:
Bethsabé! . . . édes! . . .
S azt hiszi: káprázat, — asszonya hangja
Út a füléhez,
Kiséri egy hárfa:
Kedvesét szívemnek ha ölelem:
Nem vétek — szent erény a szerelem!

— **Hugo Victor memoárja.** Legközelebb jelenik meg ez a munka egyidejűleg Párisban, Londonban és New Yorkban. Az angol fordítást John W. Harding végzi. A memoárokat Paul Maurice állította össze meg nem jelent elbeszélésekből, leírásokból és jegyzetéből, amelyeket a költő csak úgy hevenyében vetett papírra és amelyeket irodalmi hagyatékában elszórtan találtak meg. Visszanyulnak az 1825-dik esztendőbe, amikor Victor Hugo jelen volt X. Károly koronázásánál Reimsben. Lesz aztán a könyvben egy nagyon szarkasztikus fejezet a francia akadémikusokról, akiknél Hugo hiába kopogtatott tagságot. Vannak azonkívül a könyvben pikáns részletek a Tuileriák életéből Lajos Fülöp alatt, Napoleon 1815-iki Párisba való érkezésének a leírása egy szemtanu adatai nyomán és különösen néhány eddig ismeretlen részlet XVI. Lajos kivégzéséről,

amelyeket Victor Hugo épp olyan elevenen irt le, amint neki egy öreg ember, aki azokat átélte, elmondotta. Egy csomó szerelmes levele Hugonak is megjelenik ezuttal. Valami százötven levél, amelyeket Victor Hugo tizenhét esztendőskorában kezdett írni egy Adele Foucher nevű előkelő leányhoz, aki később a felesége lett. A leány szülei ellene voltak a viszonyoknak, mert Hugo szegény volt és ők sem adhattak a lányuknak hozományt, de később mégis engedtek. Paul Maurice, aki a leveleket kiadja, ezt mondja róluk:

— Nemesebb emberi dokumentumokat sohasem láttam. Feltárják századunk egyik legjelentősebb költőjének a belső életét életének egyik legérdekesebb szakában.

— **A királynő nagy szíve.** Viktória angol királynő nyolcvanadik születése napja alkalmából egy kérését nyilvánította. Hogy az Eton-College növendékeinek adjanak egy héttel több vakációt. Hát ezt a kérését a királynőnek nem teljesítették. Azt mondták, nem lehet. Ami nagyon fájt a királynőnek, mert hogy éppen két kis unokája is oda tartozik ehhez az intézethez. Hanem azért a királynő nem azt tette, hogy haragosan dobtantott a királval és azt mondta: — No hát én pedig akarom, tehát úgy legyen. Hanem mel-bus rezignációval így szólt: — Követelhetném, de hát ha nem teljesítik azt, amit kérek, nem akarom megparancsolni.

— **Ingyen.** Színhely Páris: a Grand Hotel. Megszállt ott egy előkelően öltözött ur, s a vendékönyvbe Sir James H. bárónak írja be magát. Azt mondja, hogy Angliából jött. Azután a Boulevard des Capucins-ra megy s ott egy nagy cipőüzletben egy pár lakkeipőt rendel. A cipőnek a meghatározott napon délelőtt tíz órákor készen kellett lennie.

— De okvetlenül elhozzák pontosan, mert Marseillesbe kell utaznom. Ha idején nem lesz meg, a maguk kára! — mondja többször kimenetben.

James ur aztán egy másik cipészhez megy, ott ugyanolyan lakkeipőt rendelt s megparancsolja, hogy a cipőt délután három órákor hozzák a szállóba.

— Biztosan elhozzák, mert különben a nyakukon marad. Öt órákor Brüsszelbe kell utaznom. Pontosan, a meghatározott időben megjelent az első számú cipész s elhozta a cipőt is. James ur megpróbálta, nagyon tetszettek neki, csak a bal lábujját nyomta a cipő, ezt ki kell igazítani. A másik cipő addig ott maradt. Különbösen az egésznek semmi jelentősége sincs, mert ő másnapig ugyis Párisban marad. Délután, amikor a második számú cipész megjelent, szintén rossz volt az egyik cipő, csak hogy most a jobbik lábra valót küldte vissza. Másnap aztán egyszerre jelentek meg a szállóban,

az egyik jobb, a másik a bal cipővel, de a szellemes idegen még előtte való este eltűnt. Volt neki egy pár jó cipője ingyen.

— **Másfélmillió munkás.** A legújabb statisztikai kimutatás szerint Páris 2,536,834 lakosa közül 1,473,192 foglalkozik kézi és gyári munkával. A többi egy millióba vannak számítva a foglalkozás nélküli való asszonyok és gyermekek is. Szóval Páris, az élvezetek városa, dolgozik is.

— **Miért oly későn? . . .** Egy belga lapban találjuk a következő hirdetést:

75 éves,

de annyinak nem látszó asszony férjet keres. 500.000 frankot érő birtoka van. Úgynek kizárva. Cim a kiadóhivatásban.

Miért oly későn? . . .

— **A khinai telegráf.** Amikor a telegráfot bevezették Khinába, a legelső nehézséget a khinai írásjegyek csinálták. A khinai írásnak ugyanis negyvennégyezer különböző jegye van, amelyeket csak az olyan apparátusok közvetíthettek volna, amelyek nyomtatásra, vagy írásra vannak berendezve. Mínt hogy azonban az ilyen készülékek nagyon drágák voltak, praktikusabb megoldást kellett keresni. A nehézségeket Vigniers sanghai kikötő kapitány győzte le, aki elővette Kiangsi császár szótárát, amelyet Khinában általánosan, mint klasszikus művet forgatnak, s az őt ezet leggyakrabban előforduló írás-jegyre chiffréket csinált, úgy, hogy Khinában chiffrizott táviratokat váltanak, amelyeknek még az előnyük is megvan tehát, hogy csak az olvashatja őket, aki tudja a hozzá való kulcsot. A távirat feladója és a címzett rá van tehát utalva a táviró tisztokra, akik a szolgálataikért valami kis díjat kapnak, alig egy tizedrészét a tarifának.

— **A papa tudománya.** A papa (facsakájához) akinek segített a feladata elkészítésében): Nos, mit mondott a tanító a fordításhoz?

A kis diák: Azt mondta, hogy napról-napra nagyobb számár leszek.

— **Őszinte beszéd.** Urhölgy: Volt-e már önnek párbaja, Csajkás ur?

Ur: Párbajom nem volt, hanem pofont, azt kaptam már!

REGÉNY.

Grubbe Mária.

(12) — Dán regény. —

Írta: JACOBSEN J. P.

Elbujt a függönyök mögé s onnan vette szemügyre Rigice néni vendégét . . .

Tehát ilyen! Mindig azt hitte, hogy sokkal — sokkal nagyobb s hogy a szeméi szikrázóak, feketék, holott neki kék, sötétkék bánatos szemek. Ezt igazán nem hitte volna! Olyan halvány volt s oly szomorú; a mosolygása sem volt vidám s olyan kicsi finom a szája.

Minél tovább nézte, anuál szembek látta s csodálkozott rajta, hogy nagyobbak s másformának kézelte. Már nem félt tőle, csak arra a dicsőségre, arra a sok dicsőségre gondolt, mely ezt az embert körülvette. Odaképzelte a seregek élére, amint a nép örömrivalgása közt tör előre, amint meghatráll előtte mindenki vagy szét-szórja, mint a polyvát. A kardok villogtak, az ágyuk dörögtek, kartácsok repkedtek a levegőben, de ő rohant, rohant előre, vakmerően s a győzelem biztos volt.

Csupa bámulat, csupa lelkesedés volt a szemében, amint ránézett.

Most megfordította a fejét a hős s maga elé bámult. Alig tudta elpalástolni győzedelmes mosolyát. Aztán felállt s úgy tett, mintha csak most vette volna észre Mária.

Rigice néni azt mondta, hogy ez az öcsémnek a lánya. Mária meghajította magát.

Ulrik Krisztián csodálkozott, hogy ez a lány, aki úgy tud nézni, még csak gyermek.

— Ma chère — kezdte, miközben a készülő himzésre pillantott, ön valóságos kis művésznő

abban, hogy miképp kell a függönyök mögé rejtözve sapkát himezni.

— Oh tábornok ur — mondta Mária, aki elérte a célzást, mikor megláttam önt, az jutott eszembe, hogy csakugyan jobb volna mostanában sapka helyett *tépést* csinálni.

— A sapka épp oly szükséges háborus időben, mint a békében.

— Igaz, de ilyenkor mégis csak szükségesebb a tépés s kinek jutna ma eszébe sapkát himezni?

— Kinek? Hát nekem is például.

— Értem — felelt Mária s komolyan nézett reá. — Csak gyermek az, akivel beszél. — Ujból meghajolt s munkához ült.

— Várjon csak egy percig, lelkem.

— Nem. Ne zavartassák magukat.

— Hallja csak! — mondta s megszorította Mária kezét s a himzörámán keresztül magához vonta — istenemre mondom, hogy harapós ez a gyerek. Pedig én nem veszem a lelkemre, hogy annak, aki olyan melegen mond jó napot a szemével, ilyen rövidesen mondjam a fogadj Istent. Nem! Jöjjön ide lelkem s egy-kettőre csököljön meg!

Mária könnyes szemekkel nézett reá s aztán lassan, szégyenlősen csökölte meg.

Ez időtől fogva a szolgaság érzete szállta meg Mária. Mintha valaki rálépett volna a nyakára, mintha porba tiporta volna s nem tudna felkelni onnan. De azért nem volt keserűség a lelkében, nem volt harag a gondolatában. Valami esodálatos nyugalom költözött lelkébe. Ulrik Krisztián iránt nem érzett határozott szerelmet, csak annyit tudott, hogyha ez azt mondaná: Jöjj! akkor jönnie kellene s ha azt mondaná: Menj! mennie kellene. Nem értette ezt a dolgot, de így volt s érezte, hogy örökké így is marad.

Csodálatos kitartással himezett egész nap s munka közben szomorú nótákat énekelt a szerelem rózsáiról s arról a legényről, aki elhagyta kedvesét s idegen országokba vándorolt. Ilyen

dalokat énekelt s közben nagyokat sóhajtott s majdnem sírva fakadt.

Egy pár nap múlva ujra meglátogatta őket Ulrik Krisztián. Ezuttal olyan barátságosan beszélt Máriaival, mintha semmi sem történt volna közöttük. A lányka gyermekes kíváncsisággal nézett a férfi kezére s hangjában kereste azt az erőt, melylyel multkor annyira le tudta nyugtózni. Lopva nézegette a száját és keskeny, lelógó bajuszát.

A következő napokban Ulrik Krisztián mindennapos vendége volt a háznak. Mária annyira hozzászokott, hogy szinte úresnek tűnt fel neki a ház, ha Ulrik Keresztély távol volt. Ahogy az álmatlan ember a hajnalat várja, úgy várta ő a hóst. Róla álmodott, azt álmodta, hogy az utca feketélt az emberektől, néma, hallgató emberektől, akik egykedvűen néztek a hősre, amint végig lovagolt a városon. Egyetlen kiáltás, egyetlen üdvözölő hang sem zavarta meg a csendet s még ő is szólanul, néma mosolylyal bámult reá: most visszanézett, kérdő, esodálatosan fájdalmas pillantás volt a hős szemében s akkor már nem bírt uralkodni magán, odarohant a tőmeg közé, szétzavarta őket, aztán odaborult a lova lábaihoz s nyugodtan túrta, hogy a hideg patkóival taposson a nyakára.

Felébredt, felült az ágyban s esodálkozva nézett szét szobácskájában. Álmodtam — gondolta s nagyot sóhajtott. Csak álomban mutathatom meg, hogy feláldoztam magam érte, mert szeretem. Most érzem, hogy szeretem.

Mintha izzó párnán feküdt volna, minden tagja reszkedett s erei hevesen lüktettek. Milyen felséges, milyen büszke, hatalmas szó volt ez: szerettek! Mennyi valótlanúság s mennyi igazság volt benne! Istennem, mi lehetett az, amivel így megbabonázta? . . . Könnyek peregettek le az arcán, önmagát sajnálta és sirt. Aztán magára vonta a takaróját, a puha, meleg takarót s arra gondolt, hogy mégis csak szép, ha az ember szeret, nagyon, forrón szeret.

(Folytatása következik)

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi kamarák kongresszusa.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 23.

Országos kongresszusra gyűltek ma egybe a kereskedelmi és iparkamarák küldöttei Nagyváradon. A magyar kereskedelem és a magyar ipar legvitálisabb érdekeit tárgyalják az értekezleten és a napirendnek csaknem mindegyik pontja fölött azzal végződött a tartalmas vita, hogy fölterjesztést intézzen a kereskedelemügyi miniszterhez. A kereskedelemügyi miniszter pedig nyilván hozzá fog járulni az indítványokhoz és teljesíti a kéréseket, hiszen egytől-egytől közgazdasági haladásunkat célozzák.

A kiskereskedelemnek eléggé nem méltányolható panaza került szóba, amikor a fogyasztási szövetkezetek visszaéléseit tárgyalták. A kereskedelemügyi miniszter erre nézve már nyilatkozott, hogy a fogyasztási szövetkezeteket nem tartja korlátozandóknak. A kiskereskedelem pedig napról-napra jobban érzi a fogyasztási szövetkezetek jogosulatlan konkurenciáját, az újabb fölterjesztést hihetetlenül figyelembe veszi a miniszter. A kispár védelme és istápolása mellett a szegedi kamara emelt szót. Azt indítványozta, hogy a katonai szállításokat ne monopolizálják a nagyipari vállalatok, hanem mennél többet juttassanak belőlük a kispárosnak. A gazdasági haladás ebben az esetben jelentős politikai vívmány is, hiszen a kispárosra számított leginkább a nemzetközi szociáldemokrácia. Ugyancsak a kis ember bajainak az orvoslását célozza a pécsi kamara indítványa, amely arra kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy tiltsa meg a zálogházakban visszamaradt tárgyak elköttyvetését. A zálogházak államosítása előtt ez a legkevésbé, amit tenni lehet s amit tenni kell. A napirend egyéb pontjai is figyelemre méltó kezdeményezések és továbbépítő mozzanatai a gyakorlati közgazdasági politikának.

A kongresszusról egyébként az alábbi táviratban számol be nagyváradai tudósítónk:

Nagyvárad, augusztus 23.

A kereskedelmi és iparkamarák kongresszusát ma reggel kilenc órákor nyitotta meg Janky József, a nagyváradai kamara elnöke. Az értekezlet igen népes volt, az országnak csaknem minden kamarája elküldötte képviselőjét a gyűlésre.

Jelen voltak: Gelléri Mór királyi tanácsos, Szarvady Lajos, Kulinyi Zsigmond (Szeged), Kristófy János, Marschall Lajos, E. Illés László (Arad), Hócsák István (Besztercebánya), Fabricius Károly, Thomas Mór (Brassó), Kricsy Rezső (Budapest), Mayer Emil, Serly Ede, Király Ferenc, Grünwald József (Debrecen), Smoquina F. A. (Fiume), Szávay Gyula (Győr), Deil Jenő (Kassa), Gámán Zsigmond, Gámán József, Bak Lajos (Kolozsvár), Sz. Szakács Péter (M.-Vásárhely), Szentpály István, Sugár Ignác (Miskolc), Záray Károly, Mihályi F. E. (Pécs), Wolff Gergely, Drechsler Alajos (Pozsony), Kirchnopf Frigyes (Sopron), Mága János, ifjabb Steiner Károly (Temesvár), kamarai elnökök és kamarai titkárok. A nagyváradai kamara részéről: Dr. Várad Lajos titkár, Reismann Mór, Kunoz Gyula, Bertsey György és még számosan. Csak a három horvát kamara nem vett részt az értekezleten.

Az értekezlet első tárgya Deil Jenő kassai kamarai titkár jelentése volt a IV. kamarai kongresszus határozatainak érvényesítéséről.

Az értekezlet kérte a kereskedelmi minisztert, hogy vessen gátat a fogyasztási szövetkezetek visszaéléseinek. A kereskedelmi miniszter azt felelte, hogy a szövetkezetek működését nem tartja korlátozandónak. Kirchnopf Károly figyelmébe ajánlja az értekezletnek, hogy a fogyasztó szövetkezetek visszaélései a közvetítő kiskereskedelmet teljesen tönkreteszik. Az értekezlet megbizta a soproni kamarát, hogy e dologban újabb fölterjesztést intézzen a kereskedelmi miniszterhez.

Kulinyi Zsigmond szegedi kamarai titkár jelentést tett a szakirodalmi és tanulmányi alap felhasználásáról, amely alapot a szegedi kamarai értekezleten teremtették meg. Javasolja, hogy ez alappól a kamarák tizennek ki 500 forintot pályadíjat egy szakmunkára a kispár jövőjéről, a visszaesés okairól és a fejlődés eszközeiről. Az értekezlet a jelentést elfogadta, kimondván, hogy a pályamunkák 1900. év május végéig a szegedi kamarához küldendőek. A tanulmányi alappól ugyancsak Kulinyi Zsigmond indítványára 300 forint ösztöndíjat adnak Szávay Gyula győri kamarai titkárnak a fladelfiai kereskedelmi múzeum tanácskozásainak való részvételre, azzal a megbízással, hogy amerikai tanulmányutjáról tegyen a kamarának kimeřitő jelentést.

Kulinyi Zsigmond ezután előterjesztette a szegedi kamara javaslatát, hogy a katonai felszerelési szállításokban a kispárt minél nagyobb mértékben rész-

sítsék. Beszédében utalt arra, hogy három évtizede folyik a küzdelem ezért, s a küzdelem eredménye az, hogy a kispárosok csak egy morzsalékot kapnak a szállításból. A kispárosok mellőzése a szociálista igazgatásoknak is a malmukra hajtja a vizet és ha a kispároság hazafiasan ellent is áll a szociálista jelszavak csábításainak, viszont kötelessége az államnak is őt e küzdelemben megerősíteni, hogy elmondhassa, miképp az állam is támogatja őt jelen válságos helyzetében. Békés politika volt Németország részéről is, hogy a katonai szállításokat a legnagyobb mértékben decentralizálták.

A kispárosnak a katonai szállításokban való részvételéről szóló javaslat, amelyet Kulinyi beszéde végéig a kongresszus elé terjesztett, eladja, hogy a nagyvállalkozók szerződését azzal magyarították meg évekel ezelőtt, s most is, hogy csak azok nyujtanak biztosítékot a pontos szállítást illetően, s csak azok képesek és hajlandók oly raktárkészletek és hadifelszerelési műhelyek berendezésére, melyek minden körülmények között, esetleges mozgósítás idején is megfelelnek a szükséges kívánalmaknak. A kamarák nem szólnak hozzá a biztosítékok szükségességéhez, hanem azt vitatják, hogy a legteljesebb mértékben garancióképesek a kispárosok is, míhelt szövetkezetekbe tömörülnek és létesítenek ugyanolyan hadifelszerelési műhelyeket és raktárakat, melyeknek jogcímén a nagyvállalkozók a honvédség és általában a katonai szállítók megrendelésénél abban az előnyben részesülnek, hogy rájuk bízatik a szállítások legnagyobb részének ellátása és csak a csekély morzsa jut közvetlenül a kispárosoknak.

Az eddig megalkult és szállítókra vállalkozó ipari szövetkezetek már is és önként rendeztek be hadifelszerelési műhelyeket. A kormányknak meg kell győznie a hadsereg ügyeinek intézőit a rendszer-változtatás szükségéről, biztosítván a katonai szállítókban a kispárosok részére való átadását, amely esetben aztán a legrövidebb idő alatt megalkathatók lesznek a kispárosoknak az egész katonai szükséglet ellátására képes szövetkezetek. A szegedi kamara fölterjesztésben fogja ezt a kormánytól kérni.

Kunyns Gyula figyelmébe ajánlja az értekezletnek, hogy a katonai hatóságok a szállításoknál olyan szigorú föltételeket szabnak, hogy azok pontos betartása legtöbbször még az iparosok anyagi kárával jár. A kamaráknak oda kell törekedniök, hogy biztosítsák nekik ama jog, miképp a szállítási föltételeket kidolgozó bizottságba ők is elküldhessék képviselőiket. Erre nézve föliratban kell a kormányt megkérni.

Szentpály Imre megjegyzi, hogy a minisztérium előtt csak a közös hadsereg ellen emeljük panaszt, mert a honvédség a legméltányosabban jár el a kispárosokkal szemben. (Felkiáltások: *Éljen a honvédség!*)

Deil Jenő abban is visszaélést lát, hogy a katonaságnál minden javítási munkát a hadseregben szolgáló iparosokkal végeztetik, holott a legényiséget ott foggyverforgatásra kell tanítani.

A kongresszus ezután elfogadta Kulinyi indítványát és elhatározta, hogy a fölterjesztést monstre-deputátó vigye a miniszterhez s a fölterjesztés támogatására fölkerik a pártköröket és az Országos Iparegyesületet.

A kolozsvári kamara azt az indítványt terjesztette a kongresszus elé, hogy kérje föl a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a kamarai tagokat és tisztviselőket kedvezményes vasuti jegyekkel lássák el. Az indítvány elfogadása után a kongresszus tárgyalásait felfüggesztették.

Szünet után nagy érdeklődés mellett került sorra a fumei kamara indítványa az ogulin-bihácsi vasutonalnak Fiuméig való kiépítése tárgyában.

A Bosznia és Fiume közötti vasuti összeköttetéséről szóló javaslat utal arra, hogy Ausztria előre látja a gazdasági különválaszt és gondoskodik arról, hogy az osztrák ipart és kereskedelmet az elvesztő magyar piacért kárpótolja. Ezért erősítik a trieszti kikötőt, hogy az még hatalmasabb központja legyen a kivitelnek és behozatalnak.

E mellett le akarják foglalni Bosznia és Hercegovinakereskedelmét, melyet a spalatói kikötőbenakarnak összpontosítani. Ezért építik az arzanobujnyoi vasutat Bosznia szívébe. Így akar Ausztria ipari és kereskedelmi cikkei számára egyenes utat teremteni Trieszten és Spalatón át az okkupált tartományok piacaira. Magyarország súlyos közgazdasági hibát követne el, ha Bosznia kereskedelmi viszonyai fölött a kondominiumot meg engedné magát fosztani. Ennek elkerülésére ki kellene építeni az ogulin-bihácsi vasutat Fiume kikötőjéig, ami által az egész vidéket a magyar államvasutak adófizetőjévé lehetne tenni. Mivel pedig Ausztriával szemben a megengedett védelem és verseny arra készlet, hogy Bosznianak magyar területen keresztül teremtsünk vasuti összeköttetést a legközelebbi tengeri kikötővel, a fumei kamara azt javasolja, hogy mondja ki az értekezlet, hogy az ogulin-bihácsi vasut kiépítése és meghosszabbítása Boszniaig közgazdasági-politikai szükségét jelent, ami karos következmények nélkül elhanyagolni nem szabad.

A javaslatot Smoquina titkár, ámbár a magyar nyelvben nem jártas, magyarul olvasta föl. A zenggi kamara a javaslat elfogadása ellen a horvátok nevében tiltakozott és a vasutat a zenggi kikötő számára reklamálja, de a kongresszus egyhangulag magáévá tette a fumei kamara indítványát és elhatározza, hogy a kereskedelemügyi minisztert fölkerik a vasut kiépítésére.

Zárai Károly (Pécs) a hazai gyáralapítások híralatát terjesztette elő.

Steiner Károly (Temesvár) a kispárosok válságáról szól.

Zárai Károly végül indítványt tett a zálogházak államosítása tárgyában.

A kongresszust a kereskedelmi miniszter képviselőjében Sztényi József miniszteri tanácsos táviratilag üdvözölte, melyért az értekezlet köszönetet mondott.

Ezzel a kongresszus véget ért.

Az értekezlet után a kongresszus tagjai a Püspök-fürdőbe bankettra gyűltek egybe, amelyen Bulyovszky polgármester is jelen volt. Janky elnök a vendégeket, Sarkadi titkár a kiküldötteket, Reismann alelnök a titkárokat, Huzella kereskedelmi tanácsos a polgármestert éltette.

Ipar és kereskedelem.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Wolmuth és társa kereskedő Brunn, Weisz Mayer kereskedő Nagyvárad, Lasar Károly vendéglős Bécs, Schulz Károly kereskedő Prága, Klein Rudolf kereskedő Brűx, Dase Gyula Trieszt, Kováts testvérek Temesvár főközllet Zsombolya, Bródy József kereskedő Galgóc, Tichavsky Miksa pék Neutitschein, Antoni Alfréd kosárkereskedő Bécs.

A Déher sörgyár — részvénytársaság. Ny cími mai híreinkre vonatkozólag illetékes helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a közlés tévedésen alapszik.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 19.25 frt, áruban 19.75 frt, Bécsben a nyersszesz ára pénzben 20.—, áruban 20.40 frt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1899. augusztus 22-én. Készlet 380 darab. Erkezett 720 darab. Összesen 1050 darab. Eladott 814 darab. Maradt 236 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 42—44 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 42½—43½ krajcárig, 320—380 kgr. sulyban 42—43½ krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 49—41 krajcárig. Malacok — krajcárig kilónkint. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonátzdsé.

Budapest, augusztus 23.

A malmok tartózkodása következtében a hanguzat mérsékelt forgalom mellett ellanyhult. Összesen 16.000 métermázsa buza került forgalomba 5—10 krajcárral olcsóbb áron. Másodrendű áru csak nagy árleengedéssel talált vevőre. Rozsban az élénk kínálat ellenére sem fejlődött forgalom. 1.400 métermázsa nyugodt irányzat és változatlan árak mellett került eladásra.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81.5 k. 8 frt 65 kr, 100 mm. 81 k. 8 frt 65 kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 95 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 400 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 81.3 k. 8 frt 80 kr, 150 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 65 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 75 kr, 300 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 75 kr, 300 mm. 79.5 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 60 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 500 mm. 79 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78.5 k. 8 frt 65 kr, 250 mm. 78.5 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr, 50 mm. 78.5 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 60 kr, 1050 mm. 78 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78.5 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr, 500 mm. 78.5 k. 8 frt 62½ kr, 200 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 77.5 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 76.5 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 74.5 k. 8 frt 32 kr, 100 mm. 72.6 k. 8 frt 20 kr.

Fehérmegyei: 100 mm. 79 k. 8 frt 40 kr, 1030 mm. 76.5 k. 8 frt 52½ kr, 150 mm. 78.5 k. 8 frt 50 kr, 250 mm. 77 k. 8 frt 70 kr, 1000 mm. 77 k. 8 frt 57½ kr.

Pestmegyei: 100 mm. 81 k. 8 frt 65 kr, 400 mm. 81 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 75 kr, 200 mm. 80.5 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 60 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 500 mm. 79 k. 8 frt 65 kr, 400 mm. 79.5 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr, 500 mm. 77.5 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 75 k. 8 frt 50 kr, 150 mm. 75 k. 8 frt 40 kr.

Becskerekai: 1440 mm. 77 k. 8 frt 50 kr. Mind 3 hónapra.

Rosz: 1300 mm. 6 frt 55 kr, 100 mm. 6 frt 40 kr.

Zab: Uj 400 mm. 5 frt 70 kr, 100 mm. 5 frt 40 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (6), búzasági, tiszavideki, pesti, tejmennyel, búcsók, zomán, szorb, bojár, Ross, Ápa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Repce and their respective prices.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Repce and their respective prices.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Repce and their respective prices.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzata szilárd külföldi kedvező befolyása alatt eleinte kellemes volt. Főleg magyar hitelkör örvendtek élénk keresletnek...

A zárlat tartott. A helyi piac üzletlenn volt. Némi üzlet csak közúti vasúti részvényekben fejlődött...

A déli tőzsde azonban egyenlőtlen volt. Kezdetben tartott, később realizációkódv lépett előtérbe...

Az előtőzsde gyenge. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.50-392.50. Osztrák hitelrészvény 384.90-385.60...

A déli tőzsde változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.-392.-. Osztrák hitelrészvény 384.40-385.20...

Az utóelőtőzsde Berlinre lanya volt. Zárul: Osztrák hitelrészvény 383.20. Magyar hitelrészvény 390.25...

Table titled 'Leszámítoló árfolyamok' with columns for Magyar általános hitelbank, Salgó-Tarjani, Tendloff és Dittrich gépgy.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table titled 'Allamadoóság' with sub-sections for Magyar, Osztrák, and Általános Államadoóság.

Más közlönyök.

Table with columns for Budapest fővárosi közlőny, Temes-bérgyűlési közlőny.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bank and government securities with their respective values and interest rates.

Előbbségi kötvények.

Table listing priority bonds from various banks and institutions.

Bankok részvényei.

Table listing shares of various banks including Magyar, Osztrák, and others.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing shares of various savings banks.

Gőzmalomok.

Table listing shares of various steam mills.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of various mines and brickworks.

Rizs- és búzatorlaszok részvényei.

Table listing shares of various rice and wheat processing companies.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table listing shares of various steel mills and machine works.

Könyvnyomdák részvényei.

Table listing shares of various printing houses.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing shares of various foreign companies.

Közközlési vállalatok részvényei.

Table listing shares of various public utility companies.

Sorsjegyek.

Table listing various lottery tickets and their values.

Pénzzenek.

Table listing various types of banknotes and their values.

Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos — forint, 100 darabos — forint, 85 darabos — forint, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — forint, 100 darabos — forint, 85 darabos — forint. Szilvaiz: szlovéniai 17.75-18.- forint, szerbiai 15.75-16.- forint azonnali való szállításra.

A bécsi bagnetőzsde.

Bécs, augusztus 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzetek: Őszi buza 8.52, tavaszi buza 8.79-8.80, ősz rozs 6.98, ősz zab 5.59 forinton.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén dacára a szilárd külföldi árfolyamoknak, mégis kedvezőtlen volt a hangulat és az irányzat.

Utolsó, prolongáció 5/4-3/4% mellett történt. A déli tőzsdén valamivel jobb volt az irányzat, később azonban ismét gyöngült.

Zárlathoz változatlan volt az irányzat. A hitelrészvényekben tartott a bágyadság.

Bécs, augusztus 22. (Magyar értéktőzsde zárulata.) 4% aranyjárdék 117.75. Tiszai és szegedi közlőny sorsjegy 139.50. Magyar vasúti közlőny ezüstben 100.60. Magyar keleti vasúti állami közlőny 119.75. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 257.-. Rimamurányi vasműrészvény 332.-. Magyar koronajárdék 96.35. 4%-os Magyar földterem. kötvény 94.20. Magyar hitelbank részvény 391.50. Magyar nyeregyermi közlőny sorsjegy 161.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 184.40. Magyar kereskedelmi bank 1428.

Bécs, augusztus 23. (Osztrák értéktőzsde zárulata.) 4-2% papírjárdék 100.15. 4%-os osztrák aranyjárdék 117.85. 1860-iki sorsjegy 137.50. Osztrák hitelsorsjegy 197.-. Angol-osztrák bank 152.-. Bécsi bankgyűlésület 271.25. Osztrák-magyar bank 906.-. Déli vasút 74.-. Dunagőzhajózási részvény 407.-. Dohányrészvény 138.50. Császári és királyi arany 5.71.-. Német bankváltók 58.90. 4-2% ezüst járdék 100.05. Osztrák koronajárdék 100.-. 1884-iki sorsjegy 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 383.75. Unionbank 309.50. Osztrák Länderbank 239.-. Osztrák-magyar államvasút 349.63. Elbavölgyi vasút 257.50. Alpesi váltó részvény 275.-. 30 frankos arany 9.55 1/2. Londoni váltóár 120.60. Bécsi Tramway 456.-. Az irányzat kedvetlen.

Bécs, augusztus 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 383.50 Magyar hitelrészvény 391.50. Angol-Osztrák bank 152.25 Union bank 309.50, Länderbank 239.25, bankgyűlésület 271.-, osztrák-magyar államvasút részvény 349.50, északnyugati vasút részv. 245.50, elbavölgyi vasút 258.50, dunagőzhajós részv. —, alpesi bányarészvény 275.-, májusi járdék 100.15, osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék 96.35 német biradalmi márka készpénz 58.92, ultimóra —, török sorsjegyek 61.10, rimamurányi vasmű 229.- déli vasút —, dohányrészvény 139.-, Napoleon d'or —, Lombard 74.50.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 23. (Tőzsdéi tudósítás.) A spekuláció ma is nagyot tartózkodó volt még a transzvái kérdés és a franciaországi események miatt, mindazáltal az irányzat eleinte a tegnapi nyugati börzék hangulata következtében szilárdabb volt. A járdarékiac nagyon csendes volt. Olasz járdék alig tartotta magát. Hitelrészvény Bécsre gyöngült. Az iparértékek közül a vasrészvények igen keresettek voltak, de a gelsenkircheni részvények a kedvezőtlen július havi kimutatás miatt gyöngültek. A vasutak közül a Prinz Heinrich-vasút és a transzvái vasutak részvényei javultak. A spanyolok Párisra javultak. Magánleszámítási kamatból 4 1/2%.

Berlin, augusztus 23. (Zárlat.) 4-2% aranyjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 100.10. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 96.10. Osztrák-magyar államvasút 149.10. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 169.45. Magyar vasúti beruházási közlőny 102.-. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 204.25. Általános villamosági Edison 203.50. Gelsenkircheni 200.-. Laurakohó 263.10. 4-2% osztrákjárdék 99.80. 4% magyar aranyjárdék 98.75. Osztrák hitelrészvény 240.40. Déli vasút 33.25. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegy 216.60. 4% új orosz közlőny 99.70. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 92.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 161.80. Harpeni 196.70. Az irányzat gyenge.

Hamburg, augusztus 23. (Zárlat.) 4-2% ezüstjárdék 99.60. 1860. sorsjegy 144.-. Déli vasút 33.50. 4% osztrák aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 239.50. Osztrák-magyar államvasút 143.75. Olasz járdék 92.90. 4% magyar aranyjárdék 98.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, augusztus 23. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék 99.90. 4% osztrák aranyjárdék 100.20. Magyar koronajárdék 96.-. Osztrák-magyar bank 150.80. Déli vasút 33.30. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.52. Bécsi bankgyűlésület 136.20. Villamos részvény 154.-. 3%-os magyar aranyközlőny 81.50. 4-2% osztrákjárdék 99.80. 4% magyar aranyjárdék 99.-. Osztrák hitelrészvény 240.40. Osztrák-magyar államvasút 149.-. Északnyug. vasút —. Bécsi váltóár 169.67. Párisi váltóár 200.81. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 274.20. Az irányzat nyugodt.

Páris, augusztus 23. (Zárlat.) 3% francia járdék 100.-. Olasz járdék 92.05. Osztrák-magyar államvasút —. Francia törleszt. járdék —. 4% magyar aranyjárdék 100.40. Török dohányrészvény —. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járdék 101.95. Osztrák földhitelintézet részvény 1250.-. Déli vasút —. 4% osztrák aranyjárdék 101.70. Ottomanbank 568.-. Párisi bankrészvény 1033. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 23. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — krajárig. Öreg közep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajárig. Fialat na-

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Table with columns for various agricultural products and their prices, including wheat, rye, and other grains.

héz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 42¹/₂—43¹/₂ krajcárig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 44—44¹/₂ krajcárig. Fialat könnyű páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 44¹/₂—45 krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) — krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban) — krajcárig. — Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) — krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — IV. Romániai eredeti (St a c h l). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 43—43¹/₂ krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 42¹/₂—43 krajcárig. — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 43¹/₂—44 krajcárig.

Sertéslelészám: 1899. aug. 21. napján volt készlet 42.670 darab, 1899. augusztus hó 22. napján felhajtotta — darab, 1899. évi augusztus 22. napján elszállított 453 darab, 1899. augusztus 23. napjára maradt készletben 42.217 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 23. —

Kinevezések. A király Oreskovics Iván pénzügyi tanácsos és pénzügyigazgatót, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozása mellett, a VI. fizetési osztályba sorozott pénzügyigazgatóvá nevezte ki. — A pénzügyminiszter Derezan Ferenc zágrábi pénzügyi tiktár ugyanoda pénzügyi tanácsossá, a máramaros-szigeti pénzügyigazgatósághoz Nagy Tamás nagy-károlyi pénzügyi segédtitkár pénzügyi tiktárrá, a színér-váralyai magyar királyi adóhivatalhoz Jenei Ferenc adóhivatali adóhivatali ellenőrré, Németh Vince budapesti lakost ideiglenes minőségű kataszteri iratért kezelő irodatájtá, Jacsó Imre dévái lakost ideiglenes minőségű segélydíjas számgyakornokká, Kovács János okleveles gazdasági ideiglenes minőségű kataszteri becsőbiztos gyakovokká, a vukovári pénzügyigazgatósághoz Bastjác Illés varaszi királyi adóhivatali államigazgatóvá kinevezte. — Az igazságügyminiszter Kenyeres László dési törvényszéki aljegyző, a dési törvényszékhez jegyzővé, Sinkovics János dési törvényszéki joggyakovokká a dési törvényszékhez aljegyzővé, Horváth Nándor szombathelyi törvényszéki és Rozman Lajos kis-celli járásbírósi díjnyelőt a szent-gothárdi járásbírósi díjnyelőt irnokokká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Than Irma kecskeméti államigazgató segélyezett közégi polgári iskolai r. tanitónőt az upjesti állami polgári leányiskolához rendes tanitónővé, Funk Etelka okleveles tanitónőt a tornyai állami elemi népiskolához rendes tanitónővé kinevezte. — A győri itélőtábla elnöke Drák János végzet joghallgató ideiglenes minőségben díjas joggyakovokká nevezte ki. — A nagy-károlyi pénzügyigazgatóság a fehé-

gvarmati adóhivatalhoz segélydíjas gyakovokká Fülöp Béla cégény-dányádi lakost, a nagy-somkúti adóhivatalhoz pedig szintén segélydíjas joggyakovokká Mik György járásbírósi díjnyelőt nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Dianovszky Vilmos újvidéki törvényszéki aljegyzőt az apatini járásbíróshoz, Adámkovich Győző nagybereznai járásbírósi aljegyzőt pedig a beregszászi törvényszékhez, Mészáros Antal temesvári törvényszéki irodaigazgatót a budapesti törvényszékhez helyezte át. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter a fő- és székváros VI. kerületében felállítandó állami főgimnáziumhoz dr. Janos Benedek budapesti I. ker. Still Nándor fehértemplomi és Gaál Mózes budapesti V. kerületi állami főgimnáziumi rendes tanárokat a minőségükben, Kramer Gyula beszteceri államigazgatót közégi polgári iskolai rendes tanitót jelenlegi minőségében a pászói állami polgári fiúiskolához, Pinter Lujza orosházi állami polgári iskolai segédtanitónőt a nagy-károlyi állami polgári leányiskolához, Szalay Etelka cégéld-bereczi állami tanitónőt a monori állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. Segélydíjnyelőket állásra a veszprémi törvényszéknek 2 hét alatt, díjnyelő állásra a győrszentmártoni járásbírósnál aug. 29-éig, teleknyelőket állásra az igazi járásbírósnál 4 hét alatt, utbiztosi állásra Heves vármegyénel szept. 21-éig, aljegyzői állásra a brassói járásbírósnál 3 hét alatt.

Napirend.

Napló. Csütörtök, augusztus 24. — Római katolikus: Bertalan ap. — Protestáns: Bertalan. — Görög-ország: (augusztus 12.) Anicét. — Zsidó: Elul 18. — A nap két reggel 4 óra 53 perckor. — Nyugszik este 6 óra 38 perckor. — A hold két délután 7 óra 42 perckor. — Nyugszik reggel 9 óra 7 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.
A nyári lovenscyek VI. napja. Kezdete délután 3 órakor.

Az osztályorszájék tödök osztályának buzása, délelőtt 9 órakor a Vigadó kistermében.

Nemzeti museum: Természetráji tára, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai 1 korona belépő díj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti museum és az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Museum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történeti museum és keleti mintatár az iparsarokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óráig 12-ig. **A Hédelő díszelővétel.** Eisenhut Ferenc órási körképe, látható Városliget, Andrásy-ut végén, reggel 9 óráig este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Teknologiai iparmuseum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.
Allatkerti nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —
Budapest, augusztus 23.

Közép- és északnyugati Európát magas légnomias borítja, melynek maximuma egyfelől az Alpesek fölött, másfelől Skócia fölött van. A magas nyomást északra keleten és másfelől délkeleten alacsony nyomású területek határolják; az előbbi már alig játszik szerepet, míg az utóbbi a Balkán felső részén és különösen Romániában rendkívüli esőket és viharos időt okoz.

Az idő különben is csak Európa délnyugati, kisebb felében derült; a hőmérséklet nyugaton némi emelkedést mutat.

Hazánk délkeleti vidékein helyenkint rendkívül bőségek voltak, egyebütt azonban az idő tulnyomában derült és száraz. A hőmérséklet még mindig alacsony, bár többnyire valamelyest emelkedett.

Küldés: Élénk északi szelekkel hűvös és keleten esős idő várható.

Vizállás.

	aug. 22.	aug. 23.		aug. 22.	aug. 23.
Inn	0.40	1.50	Tisza	M-Sziget	0.60 0.78
Duna	0.28	1.08		Tekoháza	0.60 0.46
"	0.38	0.52	"	V-Namódy	1.75 1.84
"	0.17	0.48	"	Tokaj	1.17 1.81
"	2.20	1.60	"	Tisza-Püred	1.04 1.40
"	1.77	1.05	"	Szolnok	0.61 0.50
"	1.17	1.20	"	Csongrád	0.60 0.45
"	2.24	2.08	"	Szeged	1.11 0.88
"	2.74	0.00	"	Török-Bocsk	0.89 0.82
"	2.20	2.00	"	Titell	2.04 1.88
"	1.37	1.05	Óndorva	Háfa	0.40 0.35
"	2.00	1.00	Topolya	Hód	0.83 0.82
"	1.00	0.77	Bodrog	Szolnok	1.30 1.42
Morva	0.78	0.77	Sajó	Zsolca	1.48 1.48
Vág	0.64	1.12	Hernád	H-Némét	0.10 0.10
"	0.66	0.73	Berettyó	Margit	0.42 0.42
"	0.46	0.98	"	R-Titell	0.18 0.18
Rába	0.00	0.30	Kőrös	Csanca	0.00 0.00
"	0.12	0.14	"	N-Várad	0.11 0.06
"	2.10	2.10	"	Bélnyos	0.68 0.44
Dráva	0.08	0.20	"	Tenke	0.10 0.10
"	0.30	0.07	"	Gurahone	0.24 0.20
"	1.30	1.17	"	Horoszló	0.14 0.15
"	0.30	0.20	"	Bákás	0.46 0.06
Núra	0.02	0.10	"	Gyoma	0.62 0.60
Száva	0.16	0.16	Maros	Gy-Fehérvár	0.95 0.62
"	1.50	1.25	"	Branyicska	0.88 0.53
"	0.00	0.20	"	Soborsin	0.00 0.00
Szamos	1.25	0.04	"	Árad	1.00 1.06
"	0.00	0.00	"	Makó	0.19 0.15
Kraszna	0.05	0.00	Temes	K-Rostály	0.18 0.10
Latorca	0.00	0.00	Béga	Kisseló	0.22 0.53
Leborca	0.00	0.00	"	Temvár	0.34 0.00
Ug	0.00	0.00	"	Beeskere	0.12 0.00

Az iskolaévodra! Vászoni- és fehérnemű-raktár „a szép juhászéhoz“
Kunz és Mössmer, Budapest, Kigyó-tér 1. szám.
 Ajánlják dús választékot, mindennemű és minőségű **fehérnemű kelengyékét** 8—16 éves iskolás gyermekek részére készen vagy mérték után. Megrendelések utánvétellel és a leggyorsabban eszközöltetnek.
Arjegyzékek kívánatra ingyen.

Legújabb
 izr. **Imádságos könyveket**
 és szertartási cikkeket
 legjobb minőségben szállít
SCHWARCZ IGNAC könyvkereskedő
 3. Király-utca 3.
 Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Van szerencsém értesíteni, hogy üzletemet
a Károly-kaszárnya épületében
 (Rostély-utcai kapu, Károly-körút sarok)
 megnyitottam és továbbra is legfőbb törekvésem
 leendő, hogy úgy mint eddig ezental is a legszebb
hizlalt vágott baromfival
 és mindig friss vadakkal
uradalmi vadakkal
 vevőmet teljes megelégedésükre kiszolgálhassam.
 Teljes tisztelettel
Géczy Ferenc.

GUMMI!
 A legfinomabb francia és angol gummi-külön-
 legek, valódi jótállás mellett. Róciá-
 eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 5 és 8 ftt. Róciá-
 egyenként csomagolva, tucatja 3, 4, 5 és 8 ftt.
 Capote americ. (rövid) fehér színű, tucatja 3 és
 4 ftt. na anezsinú 5 és 6 ftt. Viktoria, tucatja
 4, 5 és 8 ftt. Halhólyag (hossz) tucatja 2, 4, 5
 és 8 ftt. Halhólyag (rövid) tucatja 4 és 6 ftt. Pely-
 Porus Haase, drbja 2 ftt. Pely Porus Mensinger,
 drbja 2.50 ftt. Párisi óv spongya, tucatja 4, 5 és 6 ftt.
 Né: nek legújabb **Dianovszky**, Teufel-féle, 3-8 fttig.

Caekis
Pollitzer Mór és Fianál,
 Bpest, Deák Ferenc- tca 10.
 kaphatók.

Fölülmulhatatlan.
80 kr. minden órajavitás 80 kr.
 3 évi jótállás mellett.
Reisz F. műórás
 IX. ker., Soroksári-utca 14. szám.
Dús választék órák és ékszerekben.
Vidék javitások pontosan eszközöltetnek.

Titkos betegségek ellen
 25 évi, részben katonarvosi (a bécsi és buda-
 pesti katonakórházakban), részben magánorvosi
 tapasztalati után legmélegebben ajánlható
DR. KAJDACSÝ,
 v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
 Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.
 A legelhanyagoltabb **hugycsőfolyásokat, bujakó-
 ros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóbjait**
Elgyengült férfierőt
 az orvosi világ által legújában olyannyira fel-
 karolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage
vagy Psychrophor
 által, magómléseket, nőknél fehérfolyást befecc-
 kendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségek-
 ket, valamint ifjúkori bünök következtében be-
 állított ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-
 jött hátrerebujákat gyógrít a legújabb gyógy-
 mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
 Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig: este 7—8 óráig.
 Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárát.
 Külön váróteremek.
 Levelekre díjtalanul azonnal választolják; eset-
 leg gyógyszerkezlől is gondoskodva lesz.

Szaktművek
 iparosok részére.

Népszerű öntés tan. Irta Vigh Albert... Ára 30 kr.
 Népsze ü textil'par. Irta Szegedi Aladár... 60
 Kazánkezelés tan. Irta Tetmajer K. ... 60
 A középkor vasművészete. Irta Edvi Il-
 lés Aladár. Két füzet ... 60
 A reneszánsz korszak vasművészete. Irta
 Edvi Illés Aladár. ... 30
 A XVII—XIX. századok vasművészete.
 Irta Edvi Illés Aladár... 60
 Népszerű mechanika. Irta Hinsenkamp
 Bernát ... 60
 A falpar köréből. Irta Ganl Károly ... 40
 Az elektromotorok és azok kezelése. Irta
 Veyde J. Ferenc. Két füzet. Ára 1 ftt 50 kr.
 Elektromos elemek és akkumulátorok. Irta
 Csopey László ... Ára 30 kr.

Megrendelhetők a „Budapesti Napló“
 kiadóhivatalában József-körút 18.

Graz. Graz.
Hotel „zur goldenen Birne“
 a város központjában, a méráni parkkal szem-
 ben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan ké-
 nyelmesen berendezve.
HUTTER J., tulajdonos.

!!Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv!!
 Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített ki-
 adásírta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett,
 csak 1 forint 50 krajcár.
 Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
 kiadóhivatalában,
 József-körút 18.

Magy. kir. Államvasutak
 Igazgatóság.
Hirdetmény.

A magy. kir. Állam-
 vasutak igazgatóságától
 vett értesítés szerint az
 Abbaziába, Lussin-piccio-
 ló és Cirkevencia üdülő-
 helyekre, tovább a dal-
 mánt partvidékre, valamint
 Olaszországba való uta-
 zások megkönnyebbítésé-
 céljából Bécsből Fiumé-
 ba és viszont Budapesten
 menetjegyek és pedig:
 az I. osztályban 36.70 a
 II. osztályban 24.40 és a
 III. osztályban 11. 80 ko-
 ronáért adának ki. Ugyan
 ezen ártakon Bécs-Zágráb
 és Károlyváros között is
 adának ki közvetlen men-
 etjegyek Budapesten át.
 Ezen menetjegyek, mely-
 lezők az I. és II. osztá-
 lyának a gyorsvonatok
 használatára is jogosítan-
 nak, Snagigérvényesek és
 azokkal ezen időtartamon
 belül az utazás Budapes-
 ten láttamgrás mellett
 megszakítható.
 Egyuttal felemlítetk,
 hogy Bécs és Budapest
 valamint Budapest és
 Fiume között háló és éte-
 kezős kocsi közlekednek
 tovább, hogy Fiuméből
 a alalmát vidékre a köz-
 lekedést a magyar-horvát
 hajózási társaság kényel-
 mes hajói Fiuméből Ve-
 lenecébe és Anconába pe-
 dig az Impresa-Fiume
 Venezia legnagyobb ké-
 nyelemmel berendezett
 törmes gőzhajói igen ol-
 csó viteldíjak mellett köz-
 vetik.
 Bővebb felvilágosítás
 Budapestén a városi mé-
 netjegy irodában (Hun-
 gária szálloda) és Cook
 Tamás utazási r. dájában
 (Nemzeti szálloda) nyer-
 hető továbbá Nagel és
 Wartmann cég utazási
 irodájában és Bécsben,
 valamint a Cook Tamás
 féle, Schenker és Tarsa
 utazási irodájában Bécs-
 ben, Stangen Károly uta-
 zási irodájában Berlinben
 és Antonio Paolinál Ve-
 lenecében nyerhetők.
 Budapest, 1899. évi
 augusztus hó 3-án.
 Az igazgatóság.

Minden szöveges bejelentés... 2 kr. Címelt ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés száma a kiadóhivattal mindig közölni kell

APRÓHIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohánytársaságokban:

Breuer nővérek, Teréz-körút 9. és Podmaniczky-utca sark.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 38.

Menyecske 24. Azt hiszem, hogy soha sem tapasztalta eddig, hogy a kötetes tisztelet ellen a melylyel kedgy irántviseltettem, valamikor valamicskót is vétettem volna.

Andrássy-uti lakás (11-ik emelet) három szép utcai, két nagy udvari szoba mellékhelyiségekkel elutazás miatt november elsejére jutá nyosan kiadó. Cím a kiadóban. 2481

Egy ügyes szakképzett festék-utó ki a Banát és Bácskában jól be van vezetve, továbbá egy Gyakornok felvételt egy helybeli nagykereskedőcégnél. Cím a kiadóhivatalban. 4793

Szép olesó lakások 3 utcai, 1 udvari szobából azonnal vagy november kiadó. Podmaniczky utca 18 és Eötvös-utca 39. sz. 4785

Kitűnő kántor ajánkozik az izraelita ünnepekre előmádkozóknak, ki mint ilyen már több éveken működött. Címe a kiadóhivatalban. 2472

Orvosilag vizsgázott massour- és frottozónó, ki a mult télen egy helybeli nagy gyógyintézetben volt alkalmazva, ajánlja magát a nagyérdemű hölgyközönség pártfogására. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 2475

Egy varró nő ajánkozik, a ki házakhoz meggy feuernevet javítani. Cím a kiadóhivatalban. 2471

Midervarráshoz varrólanó, valamint tanuló lányok fizetés mellett felvételnek. Cím a kiadóhivatalban. 2470

Nyomdai részvényszerűség nál egy intelligens, értelmes fiu tanoncul felvételt. Cím a kiadóban. 2465

Méno si esemege zölő nemefajú róza, valamint legfinomabb kevert arad-hegy aljai esemegefajok 5 kilogramos postakosarankint bérmetve bármely állomáshoz - 2 fnt 30 krért kapható - utánvét mellett Ring Zsigmondnál Aradon.

Köhögésnél, rekedségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemete-füccukorkát.

Nevelőnök, gyermeknevelő, bonnek, minden nemzetiségű, elhelyeztetnek Nietschné Gerson Anna által Budapest, Erzsébet-körút 52. sz. 8094

Sziraka-Tannicsokoládéja mindenféle hasmenést rögtön megszüntet. Kapható gyógyszerárban.

Az országos magyar gyorsíró egyesület Balthory Dező középiskolai tanár ur vezetése alatt új magyar és német nyelvű gép és gyorsírási tanfolyamokat nyit. Jelentkezést felvez a YOST irógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Fénykép készülő 13-18 cm. állvány. kazeták, kendő és fényfóglókkal igen olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Erőteljes, fiatal özvegy keres foglalkozást egész napra, vagy gazdaságonyi állást, esetleg vidékre) miután az összes háztelendőt végzi, ugyiszint érti a tej kezeletét, kerti munkát és igen jól főz. Cím a kiadóhivatalban. 2454

Ertelmes takarékpénztári tisztviselő délutáni foglalkozást keres, esetleg üzletkeztet könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében Szives megkereséseket "Török" címen továbbít a kiadóhivatalba 2430

Kiadó szoba. A Kerepesi-uton a Népszínház mellett egy csinosan butorozott két ablakos teljesen feregmenes utcai és egy ugyanolyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2409

Tanoncnak ajánkozik egy 4 polgári iskolát végzett jó házból való fiu. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 2425

Elegánsan butorozott külön bejárattal tisztá kétablakos szoba azonnal olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2438

Villában keresek két szobás, konyha, élőkamra és minden hozzá tartozókkal állandó lakás, a villamos vasút közelében Budán, vagy a pest, oldalon. - Ajánlatokat kérek "S. V." jellegével. laphoz. 2443

COPYING OFFICE

Bárminemű írás munkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, egy mint gyorsírói v. fono-graf felvételeket irvállal a „YOST-irógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Kiadó lakás 2 utcai szoba, konyha előszoba, fedett verand a Hermína-ut egy villájában (télien is lakható november hó elsejére kiadó. Évi lakbér 240 fnt. Cím a kiadóban. 2468

Nagyon előnyös feltételek mellett keresetik intell. lakótárs elegán san butorozott, tiszta különbejárattal szobába. Angolul tanulni óhajtó ur részére kitűnő alkalom. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2469

Kitűnően végzett, tanítónő állást keres akár helyben akár vidéken mint nevelőnő, szives megkereséseket "Szorgalmas" címen továbbít a kiadóhivatalba. 2462

Erőteljes, fiatal özvegy keres foglalkozást egész napra, vagy gazdaságonyi állást, esetleg vidékre) miután az összes háztelendőt végzi, ugyiszint érti a tej kezeletét, kerti munkát és igen jól főz. Cím a kiadóhivatalban. 2454

Ertelmes takarékpénztári tisztviselő délutáni foglalkozást keres, esetleg üzletkeztet könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében Szives megkereséseket "Török" címen továbbít a kiadóhivatalba 2430

Kiadó szoba. A Kerepesi-uton a Népszínház mellett egy csinosan butorozott két ablakos teljesen feregmenes utcai és egy ugyanolyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2409

Tanoncnak ajánkozik egy 4 polgári iskolát végzett jó házból való fiu. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 2425

Elegánsan butorozott külön bejárattal tisztá kétablakos szoba azonnal olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2438

Villában keresek két szobás, konyha, élőkamra és minden hozzá tartozókkal állandó lakás, a villamos vasút közelében Budán, vagy a pest, oldalon. - Ajánlatokat kérek "S. V." jellegével. laphoz. 2443

Hölgyeim.

Sajnálatos, hogy a t. hölgyeim nem idejében látanak az arc ápolásához, mielőtt a papsugarak v. szél káros hatást idéznek elő, pedig mily kicsiny dologból áll szép fehér, tiszta arccal bírni. Nem csodálom, ha a t. hölgyek, a sok hirdetett s ajánlott arc krémekből nem bírnak választani. Le-gyenek teljes bizalommal hozzám, kísértsek meg csak egyszer Mille Fleurs-Crème-t, meg vagyok győződve, hogy céljukat elér-rik. - Mille-Fleurs-Crème-próbátételely 50 kr. fenye-vél: Mille-Fleurs-poudre, fe-őr, róza v. crael (bar-vának), 1 doboz 60 kr., szappan 40 kr. Főraktár: Török József győgytára, Király-utca 12. - Továbbá csak nálam kapható a Mille Fleurs-hajvíz, mely bármily 6sz hajnak 1/2 óra alatt redeti szinét vissza-adja, 2 üveg 3 fnt utasítással (2 hóig elegendő), fekete, barna és arany-szőkéhez kapható. Nem elég-gé ajánlhatom a t. hölgyek-nek a homlokotkötőt, mely rövid idei használat után a redetők végképp kismítja, a homlokot fehér, szép formásra változtatja. Ezzel ily köd évekig eltart. drája 1 fnt 50 kr. utasítással. Mily kellemetlen és rakt a szőr az arcon vagy alk körül, ezt fájdalom nélk-ül egy pillanat alatt eltávolíthatják az általam küldött próba üveggel 60 kr. utasítással. Vörös kezeket v. ha még oly el-hanyagoltak is, képsztálm által gyönyörű fehér puhá-vá változik. 1 próbátételely 35 kr. utasítással. Számos olísmérő levelekkel bizonyít-hatom felsorolt cikkem bá-mulatos hatását, melyekért és biztos eredményért ke-reskedem. - Utánvétellel titoktartás mellett akár itt Budapesten, vagy bárholva küldöm. MANDI-IDA, Budapest, VII. ker. Bethlen-utca 12. sz./No.

Ingatlan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39.

Tüzmentes pénzszekrényeket, kassettákat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másoloprés-eket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít Heskya Testvérek és. és kir. szabadalmazott hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagyszerkedésében Kolozsvár.

Lant és Biblia. Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 fnt 20 kr. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

Ügyes szabónő ajánkozik házakhoz é-házon kívül ts mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2341

Gyakornok, ki a magyar és német nyelvet teljesen bírja helybeli pénzintézetnél felvételt, gyorsírást is megkivántatja. Cím a kiadóhivatalban. 2461

Angolul tanulni óhajtoknak kitűnő gyakorlatlalt bíró született angol tanító áll rendelkezésükre. Methodusa igen celszerű és érdekes, mi-által tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják emlitett nyelvet. Leveleket "Mr. Scott" jellegével kér e laphoz. 6725

Szép írású hivatalnok az esteli órára keres írásbeli munkát szerény díjazás mellett Cím a kiadóban. 2495

Utcai lakást keresek a Teréz- vagy Lipótváros valamelyik főbb utcáján, mely áll négy szobából megfelelő mellék-helyiségekkel. Azonnali be-hurcolkodásra alkalmas új ház előnyben részesül. Ajánlatokat "Azonnal" jel-legével a kiadóhivatalba kérek. 2460

Teljes ellátásra elfogad - mérsékelt fel-tételek mellett - egy es-és kir. ezredorvos özve-gye egy olyan fiatal ur-jelányt, ki Budapesten fe-lsőbb kiképzetését el-nyerni óhajtaná. Cím a kiadóhivatalban megtud-ató. 2444

Törlesztéses kölesön földbirtokokra!

készpénzben, a valódi becser-ték háromnegyed részéig, II. helyre is 20-30 év közti időre. Csakoly kamattal tőke is tör-lesztetik. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem. Lebonnyoltás 14 nap alatt. Kon-vertálás bélyeg-és illetékmen-yes. Semmi előleges költség. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokví másolat.

Ingatlan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39.

Tüzmentes pénzszekrényeket, kassettákat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másoloprés-eket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít Heskya Testvérek és. és kir. szabadalmazott hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagyszerkedésében Kolozsvár.

Lant és Biblia. Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 fnt 20 kr. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

Ügyes szabónő ajánkozik házakhoz é-házon kívül ts mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2341

Gyakornok, ki a magyar és német nyelvet teljesen bírja helybeli pénzintézetnél felvételt, gyorsírást is megkivántatja. Cím a kiadóhivatalban. 2461

Angolul tanulni óhajtoknak kitűnő gyakorlatlalt bíró született angol tanító áll rendelkezésükre. Methodusa igen celszerű és érdekes, mi-által tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják emlitett nyelvet. Leveleket "Mr. Scott" jellegével kér e laphoz. 6725

Szép írású hivatalnok az esteli órára keres írásbeli munkát szerény díjazás mellett Cím a kiadóban. 2495

Utcai lakást keresek a Teréz- vagy Lipótváros valamelyik főbb utcáján, mely áll négy szobából megfelelő mellék-helyiségekkel. Azonnali be-hurcolkodásra alkalmas új ház előnyben részesül. Ajánlatokat "Azonnal" jel-legével a kiadóhivatalba kérek. 2460

Teljes ellátásra elfogad - mérsékelt fel-tételek mellett - egy es-és kir. ezredorvos özve-gye egy olyan fiatal ur-jelányt, ki Budapesten fe-lsőbb kiképzetését el-nyerni óhajtaná. Cím a kiadóhivatalban megtud-ató. 2444

ÉDES CSEMEGE SZŐŐ

direkte esengődi (Pestm.) telepemről szál-lítva,

keverve a legf. fajokat egy 5 kilós postakosár bér-metve bárholva ... 2 fnt. Gellérthegyí ősi barack egy postakosár ... 3 fnt. Édes zöld füge egy postakosár ... 2 fnt.

Rendelmények, a jól megérkezésért garancia mellett szállítanak, mi-vel telepem arra szak-avatott emberek csoma-golnak.

Rendelmények Budapesti központba intézendők. Viszonteladóknek tetemes árengedmény.

Frommer Elemér Budapest, Váci-körút 30. sz.

Most jelent meg! Második bővített kiadás-ban, csinos kiállításban és tetszetős alakban

MIRIAM Irta: Dr. KISS ARNOLD veszprémi főorvos.

Remek nyelvezettel nők szá-mára írott magyar nyelvű zsidó

Imádságos Könyv. ARA: Vászonnkötésben 2 fnt 50 kr. Bőrkötés 3 fnt 50 kr. Csontutántatú dí-zéses kötés 5 fnt. Legfio-nomabb bőrkötés 6 fnt.

Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körút 18. szám

Magy. kir. Államvasutak. 125935/99. sz.

Hirdetmény. Magyar-keleti-tengerentú-li forgalom (Jalacoñ. Á.) Fenti forgalom 1898. évi május hó 1-től érvé-nyes díjszabáshoz f. évi szeptember hó 1-én az 1 lép hályába, mely az ál-talános határozmányok módosítását tartalmazza. A pótlék példányai a résztes szállítási vállala-toknál kapható. Budapest, 1899. augusztus hó 16-án.

A m. kir. Államvasutak teazhtóság a résztes szállítási vállalatok nevé-ben is. (Utány. nem dizatatik.)

Beniczykné Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkykné. Saját ke-zébe ... 50 Beniczkykné. Ó az Re-gény ... 1.- Beniczkykné. A hegy-ség tündére ... 1.- Beniczkykné. Rang és pénz ... 1.- Beniczkykné. A vér ... 50 Beniczkykné. Közvéle-mény ... 1.- Megrendelhető a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában,

A Sárka Dominó. Irta: PRÉVOST MARCEL. Fordította: Dr. Bethlen Oszkár. Ára: 50 krajcar. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Nagy vagyon! szerozhet az ország bármely helyén lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni munkával, ki a "Kereskedelmi Vagyon" című könyvvel meg-jelent, kétszeresen bővített új kiadását megrendel- mert e könyvből oly fog-lalkozást tanul mely fér-fő, gyermek tökébfektés-re nékült, naponta 10-15 forintot, de évente legkeve-sebb 2-3000 forintot megkereshet.

Kinek biztos, jó kere-sege nincs, ki mellékfog-lalkozást óhajt, (tisztvis-1ők, tanítók is) ki család-ját hasznosan akarja foglalkoztatni, rendelje meg e könyvet.

A vaskos könyv ára 1 fnt 50 kr (az első kiadás 3 fnt volt) és kapható az ország összes könyvkeres-ke-désében, vagy megren-delhető a "Kereskedelmi Vagyon" könyvkiadóhivatalánál UJPEST, István-utca 2. szám.

Mindenki ön maga és családja iránti kötelesség- get teljesít, ha ezen könyvet a legközelebbi könyvkereskedésben meg-tekinti.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.

Megrendelhető és min-denütt kapható továbbá "Az illat és szepítő szerek észítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhe-telen. Ára 60.